

Gündelik

TÜRK KADINI

Türk kadını, pek yakında, en büyük amaçlarından birine daha kavuşuyor: On bir yılda kara bez içinden kurultay kapısına kadar, o, her türlü ulus işlerinde, ayrı ayrı, olgunluğu denenmiş olarak geldi.

Türk türesi kadınıla erkeği birbirinden ayırd etmez. İslamlağa kadar türk kadını erkekle kafa kafa düşünür; yanyana işler; omuz omuz döğüşür. Eli kılıca, başı tuğa alıştıdır. Türk türesinde kadın ne süs, ne de yüküdür.

Uğursuz sofuluğun soyumuza ettiği bin kötülükten biri de kadını erkekten ayırıp türk sayısını yarıya indirmek olmuştur.

Biz kadınla erkek arasında yeniden denklik kurmağa savaşıyoruz; eski yasamızın özel buyurugunu yerine getiriyoruz.

Yaşayış zoru ile, bu yasa yalnız köyde korunabilmiştir. Yurdun temeli köyde, Anadolu köyü kadını düşünülemez. Köy anası orak başında doğurur; yavrusuna düven üstünde süt verir. İlk gün ışığında yuvasından çıkar. Karanlığa kadar beli doğrulmaz; Alınteri dinmez. Eker biçer, öğütür, pişirir. Kerpiç yuğurur, taş yontar. Anadolu, yarıyarıya kadın emeği üstüne dayanmaktadır.

Kurtuluş savaşında köy kadını askerlik etti. Ateş boyuna giden yollar, kağı süren analarla doluydu.

On yıldır, sıra ile, bütün işlerimize katılan genc kadınlarımız, kendilerinin de bu öz mayadan yağrulma olduklarını gösterdiler. Biz bugünkü sonucu elde etmek için daha çok bekleyeceğimizi sanıyorduk. Bin yıllık uyşukluğun birkaç yılda geçeceğine pek de kanığımız yoktu. Kurtuluş hızı, başka ölçüye benzemez: Türk kadınının tezgâh başından laboratuvara kadar, kolay, çetin, kaba, ince bütün işleri nasıl çabuk başardığını görüyoruz. O, bugünkü yerini, önce Atatürk'e, sonra kendine borcludur.

Şimdi onlara büyük kurultay da kapılarını açacaktır. Kadınlarımız, böylece, en ileri batı ülkelerinin çoğunda soydaşlarının ermediği mutluluğa erişmiş olacaklardır.

Biz onları kutlayalım; onlar Atatürk'ü unutmasınlar!

F. R. ATAY

Sınır hâdisesi nasıl olmuş?

Araştırmalar sonunda bulgarların sınırı pomaklardan önce geçtiği anlaşılmış.

Ulus'un İstanbul mümessili telefonla bildiriyor:

Drama'dan haber verildiğine göre dün öğleyin yunan - bulgar zabıterlerinden mürekkebe araştırma komisyonu Drama'ya yakın Serniya'da birleşerek bulgar - yunan sınır işini didiklemişler ve tetkik sonunda bulgar askerlerinin yu-

(Sonu 2 inci sayıfada)

Çağrılış
Büyük Millet Meclisi Teşkilatı Esasiye Encümeni bugün saat dokuzda toplanacaktır. Encümen Başkanlığı üyelerin toplantıya gelmelerini dilemektedir.

C. H. F. grupunun dünkü toplantısı

Büyük Millet Meclisinin yenilenmesi teklifi bugün yüce meclise arzolanacak; kadınların sayılav seçilmeleri ve seçmeleri, seçenlerin yaşlarının yükseltilmesi için Teşkilatı Esasiye ve İntihabı Mebusan kanunlarında değişiklikler yapılacaktır.

Cumhuriyet Halk Fırkası grupu idare heyeti reisliğinden:

Cumhuriyet Halk Fırkası grupu Bay Cemil Uybadın'ın başkanlığında toplandı.

1 — Kadınların mebus seçmeleri ve mebus seçmelerini, seçenlerin yaşlarının on sekizden yukarı bir hadde çıkarılması için teşkilatı esasiye kanununda değişiklik yapılması

hakkında Furka Divanının teklifi ni İsmet İnönü izah etti.

Furka Grubu esas ve usul yönlerinden meseleyi uzun uzun tetkik ettikten sonra teşkilatı esasiye ve intihabı mebusan kanunlarında gerekli olan değişikliklerin yapılmasına mütefakan karar verilmiştir.

2 — Unlardan alınmakta olan verginin nüfusu az olan kasabalardan kaldırılması hakkındaki hükümet teklifi memnuniyetle tasvib olundu. Malûm olduğu üzere buğdayı koruma kanunu gereği olarak alınan un vergisi müs-

Dün, Furka Grupuna reislik eden Tekirdağ sayılavı Bay Cemil Uybadın

tahsil köylünün kendi yiyeceği için kara değirmeninde öğüttüğünü unutmamak maksadını güder. Ufak kasabalarda bulunanların bir kısmı müstahsil ol-

duğu halde kasabalı sayılarak bu vergiye tâbi kaldığından bu tadil teklifi ile tatbikatta büyük eyilik olacağı görülmüştür.

3 — İnhisarlar idaresinin satıldığı tuzların, tütün ve ispirotolu maddeler gibi, her yerde aynı fiatla satılması ve Ziraat Bankasının esas bünyesinin islahı, siloların çoğaltılması, Ziraat Bankasına borclu olan çiftçilerin tediyeye vadelerinin uzatılması için hükümetin düşündüğü tedbirlerin yeni intihab beyannamesinde millete ıylan edileceği hakkında İsmet İnönü'nün verdiği malûmat Furka grupu tarafından alkışlarla karşılanmıştır.

4 — Büyük Millet Meclisinin yenilenmesi teklifi 5 ilkkânun çarşamba günü yüce meclise arzolanacağından İnönü Furka Grupunu haberdar etmiştir.

Büyük Millet Meclisi yenileme kararından sonra faaliyetine devam edecektir.

Bay Receb'in ikinci inkılâb dersi

Dünyanın her köşe sinde er geç ve muhakkak istikbal cümhuriyetidir

C. H. F. Genel Kâtibi Bay Receb, dün saat on yedi buçukta Ankara Hukuk Mektebinde ikinci inkılâb dersini verdi. Ana inkılâb tiplerini ilmi bir bakımdan canlandırarak bu değerli derste tuttuğumuz notları basıyoruz:

..... Bazı adamlar, Atatürk'e halife olmasını teklif ettiler. Bu teklifte samimi bir taraf yoktu. Onun başına Vahidettin'in kafasından artan kokmuş hilafet tacını giydirmek safca bir şey değildi. Fakat Atatürk, kuvayı milliyenin tozu, toprağı içinde terleyip mis gibi Mustafa Kemal kokan kalpağını hilafet tacına tercih etti....

— Türk inkılâbının iyi anlaşılabilmesi için genel inkılâblar üzerindeki görüşle- rimizi derinleştirmemiz lazımdır.

Bunun için yeryüzündeki ana inkılâb çeşidlerini, birbiri ardından, gözden geçireceğiz. Başlıca iki inkılâb tipi vardır: Yeryüzünde insan duyularının akislerini kendi mevcudiyetinde hazmeder olduğu zaman ayaklanmalar olmuştur. Bütün dünyadaki ayaklanış hadiselerini, toptan bir bakışla, göz önüne koyduğumuz iki tipte görebiliriz. Bunlardan başlıcasına tarih sırası bakımile de birincisinin adına halk inkılâbı ve hürriyet inkılâbı denir. Halk inkılâbı, hürriyet inkılâbı, dünyanın karanlık devirlerinde, geçen derste hulasa olarak gözden geçirdiğimiz karanlıktan aydınlığa çıkışta idare suiistimallerinin halk yırtmalarına, bilhassa feodaliteye, kırallara ve saraylara karşı yaptığı ayaklanmalardır.

Saraylar kendi idareleri altında bulunanların, üzerinde hakkı tasarrufunu kendilerine iş edindiler. Yalnız saraylar değil, bunların akrabası, hanedan, zade-gân, eşraf, din müesseseleri ve bilhassa bunların başındakiler de kendi faydaları

için bu istismarcı zümreye katıldı. Bu bir nevi aristokrasi kartelini ifade etmiş ve insanlığın halk bakımından hiç bir isteğine cevap verememiştir. Böylelikle insanlar bir kaç vafsa susadılar. Biliyorsunuz ki bizim teşkilatı esasiyede olduğu gibi bir çok kanunu esasilerde can, mal, ırz, şeref masuniyetini ihtiva ediyorlardı.

(Sonu 6. inci sayıfada)

Kıyafet kanunu ve İstanbul ruhanîleri

Ermeni patriki, katolik başpapazı ve musevi cemaati reisi kanunu çok uygun buluyorlar

Türkiye Büyük Millet Meclisi evelki günkü toplantısında bazı kisvelerin giyilmeyeceğine dair bir kanun kabul etmiş ve bu müzakerenin tafsilatı ile yeni kanunun metni dünkü Ulus'ta çıkmıştı. Gazetemizin İstanbul'daki mümessili bu kanun hakkında alâkadar olanlarla görüşmeler yapmış ve dün gece bize telefonla bildirmiştir:

Ermeni Patriki ne söylüyor? İstanbuldaki Ermeni patriki, mümessilimize şunları söylemiştir:

— Ruhanî şahısların, kıyafet kanunu hükümlerine göre, kiliselerde âyinler dışında ruhanî elbise giymemelerini çok uygun ve çok yerinde bulurum. Makamımız bu hususta hemen işe başlamış ve lâzımgelen emirleri yaymak üzere hazırlanmıştır.

Şunu da söyleyeyim ki esasen Avrupa'nın bazı ileri memleketlerinde de bu, böyledir. Buralarda ruhanî şahıslar kisvelerini yalnız vazifeleri başında giyerler. Dışarda herkesin giydiği elbiseleri ta-

(Sonu 2 inci sayıfada)

Bir yanıt

Bunlar, Jorge Poissonun "İes Ar-yens., adile çıkardığı bitigin dilimize çevrilmiş parçası üzerine Bay Ziya Özerin düşünceleridir:

"Bay Jorj Poisson bu değerli bitiginde Hind-Avrupal denilen budunların ırk bakımından kadaşlığını yalalı göstermekle beraber yalnız dil bilimi bakımından bunlar arasında bir kadaşlık görülebildiğini ileri sürüyor. Bütün belgeleri yalaz dil bilginlerinin ortaya koydukları irdemlerdir. Şu kadar ki Avrupa dil bilginleri dil osuemlerini (mukayeselerini) yalnız âri dilleri birbirine eşleştirme yolunda yapageldiklerinden bu alanda bilginlerinin çevresi çok dar bulunmaktadı. Bundan dolayı gerek bunların gerek belgeleri bunlara dayanan Jorge Poisson'un yürüyüş başlangıcında yanlışlık vardır.

Nitekim bu bilginler lâtince kentum sanskritçe satem kepinde olduğu gibi ündeşlerden K sesinin ıslık S sesine de-ğiştirdiği dilleri ayrı ayrı köme saymaktadırlar. Bunu ortaya kormen satem sözünü öz iyisi olan bir ulusun dilini hiç söz neresi yapmazlar. Doğrusu şu ki Sanskritçe satem farsça Sad sözleri finlerin sat sözüdür. Finlerin dilinde sat yüz demektir. Bu söz farsça sad sanskritçe satem olmuştur. Sanskritçede sonuna bir (M) eklenmiştir. Eğer bu bilginler dil irdem alanını daha genişleterek Türk, Ural-tay dillerini de âri dillerle karşılaştırmış olsalardı âri dillerin üreme temellerini çoktan bulmuş olurlar; bunca yanlışlığa yer vermezlerdi.

Bunun gibi damak sesinin dudak sesine değişmesi kılını da türk dillerinin ünel belirimleridir. Ancak karşılaştırmaların büyük bir parçasında yanlışlıklar vardır. Nitekim lâtince ekuus yunanca Hipos sözleri birleştirilmektedir. Bu iki söz ise bir değildir. Lâtince ekkus Orhon çak sözüdür ki at demektir. Orhon menkü yazısında kimi yerde ak sözü at demek olarak kullanılmıştır. Yunanca Hipos ise türkçe yabu sözüdür ki bu da at demektir. Yabu fin dilinde hipo golca epos yunan dilinde hipo kılığına girmiş olduğu gibi ak sözü de lâtince ekuus eski tarant dilinde ikkos ve damak sesinin ıslıklanması ile sanskritçe asva farsça esp kılığını almıştır. Nitekim türkçe atın başka bir adı olan kaval sözünden de fransızca cheval sözü türemiştir.

Kurt demek olan lâtince lupus yunanca likos sözlerine eglince bu da türkçe buri sözün ünel değişmesidir. Türkçe buri kurt demektir. Bu söz sanskritçe verka olmuştur ki buri-burika sözünün tüm esidir. Bu sözdaki b= v kırpı (harf) baştan düşmüş ve yumuşak R kırpı yine yumuşak L kırpına değişmiş olduğundan yunancada (V) liko-s, lâtince (v) lupu-s kılıklarını almışlardır ki başlarındaki dudak sesi olan v düşmüştür.

Bu değişimlerin en açık bir örneği de Ata sözüdür. Bu söz sanskritçede ita eski farsçada baş tarafına bir dudak sesi alarak pita (dara bengülisi) lâtincece sonuna bir r gelerek pater almanca fater yeni farsçada peder kılıklarına girmiştir.

Bütün bu ünel değişimler türk dillerinin ünel değişimleri kurallarına eni konu uygun değişimlerdir. Sözlere özerleri kökleri ise türk lafları Ural-Altay laflarıdır. Demek oluyor ki Avrupa dil bilginleri dar bil alan üzerinde kalarak âri yanık dillerin kökenlerini boş yere arayıp durmakta ve bir sonuca ulaşmaktan uzak bulunmaktadırlar. Bu dilleri konuşan uluslar, budunlar ertejin bilinmez bir çağında Asya yaylasından ayrılıp, ana budundan gelişmiş güzel ayrılarak türlü ünel değişimleriyle dilleri başka kılığa girmiş gibi görünen; şu kadar ki sözlere köklerini, tözlerini bu değişimlerle altında saklayan, budunlardır. Bu onkay kilini artık danmamak onama gerektir. En son bütün genel oyca buna kanılmış olduğu görülecektir.

Hind-Avrupa budunlarının ana yurdunu, onların göçüm yerini ararlarken Baltık kıyılarında Karadeniz tün yön-

(Sayıfayı çeviriniz)

lerinde aramak boş bir emektir. Bunların Asya yayıllarından acunun dört yanına akmış oldukları besbellidir. Büyük dil bilginlerinden Bay Meillet kayın ağacı demek olan bouleau'nun latince den başka bütün arisal dillerde bulunmasına göz atarak der ki: "Hind-Avrupalılar belli ki bouleau sözünü kullandılar ki bu söz sanskritçede İyranca'da, İslavcada litvancada, germancada saklanmıştır. İmdi bouleau ancak kalığı az yüksek, yetrül çilik yerde yetişir, diyerek Baltık kıyıların türler. Meillet bouleau sözünün yakut tirkçesinde kayın ağacı demek olan bilah sözünün tüm eşi olduğunu bilseydi bilmem ne derdi? Asyanın en doğu yerleriyle Avrupanın en batı yerlerinde oturan budunların arasında bu dil birliği ve kadaşlığının nereden geldiği bu budunların özel çağlarda bir oruktan çıkmış bir yerde oturmuş sonra ayrılmış olmalarından başka türlü yorulabilir mi?

Bu büyük onkayı sanskrit dilini Avrupa'ya ilk bildiren misyoner Coudeau daha 1767 de akademiye yazdığı notta anlatılmaktan geri kalmamıştır. Bu adam diyordu ki "Brahmenler Hindistana tün-yünden geldiler bugün bile daha yukarıda doğanlar gün yünde doğanlara göre yuce sayılırlar. Brahmenlerin engi 8 teki hindlilerden daha az koyudur. Bu da bunların aşırı yerlerini gösterir." "Bence brahmenler sanskrit diliyle birlikte Hindistana tataristandan (türk ilinden) gelmişler sonra bütün hind dilleriyle karışmışlardır., Bu misyoneri yalnızca içduygusuyla bu gerçeği bulmuştu. Sonraki bilginler ise bunu arayıp taramağa ve gerçeği bulmağa yanaşmadılar. Ne yazık!

Tarım ırmağı yakınlarında koçada bulunup taharca denilen ve en az bin yıl önceye değin konuşulduğu sanılan dile gelince kimi erselikleri Hind-Avrupa dillerini andıran bu dil bir çok yandan türkçenin başka bir aytışı görüldü. Taharların türk oldukları yalasıdır. Di-vanı Lügatittürk'te bile uğuz ulusları arasında sayılmaktadır. Bununla beraber bu dil dahi Hind-Avrupalı örneklerin aşırı yerlerini göstermekten uzak kalmaz.

Hind-Avrupa uluslarının ana yurdunun karanlık kaldığı söylenen Edvar Mayer bile bu dil ortaya çıkınca demiştir ki "Hind-germenleri Asyadan getiren eski düşünce yeniden güç bulmuştur. Gerek satem gerek kentum grubu olsun Hind-germenlerin yurdu için şim-diye değin düşünilememiş bir yolda doğuya doğru çok uzak bir alan unamalıyız. Erteğin yürüyüşü sıralarında hun-ların, türklerin, moğollarin yaptığı gibi bunlar da orta Asyanın büyük yayla-sından gelmiş olacaktırlar. Eski İriya-İlamların sinleri ile moğollarin sinlerinin birbirine benzeyişinin içini böylece açığa çıkarmaktadır., (1).

Evet, işte bu Asya yaylasından oruk-ların, oymakların birbirine girişik bir-biri üzerine yığılmış olarak göçmesidir ki türlü ünel değişikliklerle türlü dil kö-meleri doğurmuş türlü uluslar türetmiştir.

Eti diline gelince bunun Hind-Avrupalı erseliği daha gereği gibi açığa vurulamamıştır. Horozinin çalışmalarını direnmeleri şimdilik kimseyi kandırma-yor. Bu bilgin benimsiyerek izinde yürüdüğü yöndemleri bile açığa vürmek-tan çekiniyor. İmdi bu dilin Hind-Avrupalı erseliğini inanamak güçtür. İngiliz bilginini says bu erseliği açıkca üstedir. Tersine olarak bu bilgin yunan dilinin Eti dilinden çıkmış olduğunu, Hind-Avrupalıların eski yurdu küçük Asya olacağını bronzun, demirin ilk önce orada elde edildiğini söyler ki bu son görüşmelerin gereğine inanılmaz. Toprak altından çıkan en son bel-gelere, bu belgelere kazılmış yazılara göre etiler doğrudan doğruya türk ırkı nın bir dalıdır. Onlar da ertekten öngü çağlarda Hind-Avrupalılar gibi orta Asya yaylasından Anadolu'ya göçüp gel-miş bir türk ulusudur.

İmdi oylarımızı somlamak gerekse diyebiliriz ki Hind-Avrupalıların ilk yurdu türklerin de özel yurdu olan Asya ozek yaylasıdır. Hind-Avrupa budunlarının ana dilleri de türk oymaklarının üneyik değişikliklerle konuştukları türk dilidir. Bu dillere Ural-Altay başka ay-tışlar da karıştığı acunun başka başka yerlileri, inlende o güne değin kullandıkları ağızlar, diller karışmıştır. Türk-lerle Hind-Avrupalı denilen örneklerin dil ayrılıkları işte bu ünel değişmelerin tö-

Kıyafet kanunu ve İstanbul ruhanileri

(Başı 1 inci sayıfada)

şırlar. Bu itibarla yeni kanun çok medeni ve çok ileri bir kanundur.

Katolik Başpapazının dedikleri
Beyoğlu'ndaki Sent Antuvan kilisesi Katolik Başpapazı kanun hakkında "biz bu kanunun tatbiki-nde türk vatandaşı olanlara eyi bir örnek olmak istiyoruz., demiştir.

Musevilerin düşünceleri
Musevi Eskinazi cemaati ruhani reisi B. Marküs beyanatında: "Biz museviler yıllardanberi ruhani elbiseyi havralar dışında giymiyoruz. Avukatların ve hâkimlerin-cübbelerini yalnız mahkeme salonlarında giydikleri gibi, hahamların elbiselerini havralara girdikleri zaman giyerler. Görüyorsunuz ki, biz, dini merasim dışında lâikliği tamamiyle kabul et-mi., bulunuyoruz.

Zaten memleketimizde hahambaşlıklar cümhuriyet iylanından önce cübbe giymiyorlardı.

Bu sözlerim size musevilerin kanunu ne kadar severek benim-sediğini anlatır sanırım.,

Sınır hâdisesi nasıl olmuş?

(Başı 1 inci sayıfada)

nan sınırını geçerek türkleri öldürdüklerini resmen tesbit etmişlerdir. Neticice bulgar zabıtları kabul etmişlerdir. Gene aynı hâdis-e hakkında gelen bir Atina haberi, yunan hükümetinin emri ile hâdiseyi yerinde tahkik eden bir jandarma zabitanın raporunu buldirmektedir. Bu raporda üç bulgar askerinin pomaklardan önce sınırı geçtikleri, sınırdan iki saat ileride pusu kurarak kafileyi pusuya düşürdükleri ve beş ölüden üçünün kurşun, birinin süngü, birinin de el bombası ile öldürüldükleri yazılmıştır.

Bulgarların yunan sınırını geçtikleri anlaşıldı

Atina, 4 (A.A.) — Yunan - bulgar zabıtlarından kurulan karışık komisyon tarafından yapılan tahkikat sonucunda bulgar askerlerinin yunan toprağına 1500 metre derinliğinde girdikleri anlaşılmıştır. Ölenler dört kişidir. Adları şunlardır:

Hasan Kapo, İmam Hüseyin, Asso Osman, Hüseyin Sakolof.

Ölülerde kurşun delikleri ve birinde de süngü yararı vardır.

Avrupa dillerinde türkçenin özleri açıktır.

Bunun bellibaşlı tanıklarından biri de Hind-Avrupa dillerindeki bir çok sözlerin kökenlerini karantık kalmaktadır. Niçünü şudur ki bu dillerin iyeleri kendi dillerinin öz kaynaklarını unutmuş-lardır. arıştırdıkları sözün Hind-Avrupalı dillerde eşini bulamayınca kaynağını da bulamamak urununda kalırlar. Ancak türkçenin irdemlenmesi küzeyin-dedir ki bunların kaynağı bulunabilir. İmdi yalnız irdemlerle türklerden ayrı bir Hind-Avrupalı budunlar ömeği düşünmekten vazgeçilmelidir.

Yanıt — cevap
Kadaşlık — akrabalık
Yala — Şübbe, yalak, şübbeli yala-sız şübbesiz.
İrdem — Taharri, tedkik
Osmak — usnamak, kıyas etmek
Tüz — menşe, origine
Oy — fikir, genel oy efkârı amme
Kahk — hava gökkahğı esir
Yormak — tabir etmek, tefsir etmek
Kırpık — harf
Eng — yüz, reng
Aşni — ilk evel
Yalmca — sadece
Erselik — Keyfiyet, mahiyet
Köken — racinne
Sin — mezar
Yöndem — usul, metod
Cuda — asla
Üstermek — inkâr etmek
Somlamak — toplamak, cemetmek, hulasa etmek
Üzel — kadim, eski, ezeli
Özel — hususî
Özcek — merkez kalb

DIŞARDAN GELEN DUYUMLAR

DENİZ GÖRÜŞMELERİ

Deniz görüşmeleri hakkında amiral Yamamoto'nun bildirimleri

Londra, 4 (A.A.) — Amiral Yamamoto, Havas ajansına şu bildirimde bulunmuştur:

"Deniz konuşmaları durumunda bir değişiklik yok gibidir. Gütmekte olduğumuz yolda sözde değişiklik olduğunda dönen şayia yalandır. Bu şayialar filo beraberliğinin on yıl, üç yıl gibi bir uzda (zaman) yavaş yavaş gerçekleşmesi hakkındadır. Japon muhahaslarından hiç bir üye böyle bir anlayışa yarıyacak bir bildirimde bulunmamıştır. Filo beraberliğini kayıtsız ve şartsız istiyoruz. Herkes bilir ki, bir gemi bir ayda yapılmaz. ve bunu iş dışına çıkarmak için de 24 saat yetmez. Yalnız teknik şartlardır ki, filoların yukarıdan aşağıya veya aşağıdan yukarıya doğru beraberliğe getirilmesi ni mümkün kılar.

Gemi yapma programlarının bildirilmesi meselesi belki bazı mahfellerin nikbinliklerini haklı gösterecek durumdur. Fakat pratik bir hal şekli bulunması zordur.,

Amiral, Vaşington andlaşmasını bozmak görüşmelerin gidişini değiştirecek midir?, sorgusuna şu karşılığı vermiştir:

"Bu, ben Tokyo'dan çıkmadan önce kararlaştırılmıştır. Bunun için bu mesele-nin müzakerelerimizle alakasını görmeyoruz.,

Amiral, deniz konuşmalarının sona yaklaşmış yaklaşmadığı hakkında da:

"— Bu sonun yakınlığı bize ait bir iş değildir., demiştir.

Deniz görüşmeleri

Londra, 4 (A.A.) — Üç deniz heyetini bir arada toplayan öğle yemeğinden sonra Amerikan mahfellerinde hasıl olan intiba, japonların filo nisbetinin kaldırılması ve beraberlik hakkına dair olan isteklerinde direnmekle beraber beraberliğin deniz programlarının onaylanması demektir ki, mahdud olsa da bazı umutlara yol açabilir.

Eğer böyle ise bu durum, ingiliz aracı tekliflerinden mühim bir kısmın tebliği için gereken bir şart olmasından vaz geçtikleri yolundadır.

Gerçek ingiliz şifahlı teklifi, anlaşmayı imzalıyarak devletlerin gemi yapma programlarını ve bu programda yapılabilecek değişiklikleri karşılık lı olarak birbirlerine bildirmelerine dair bulunuyordu.

BİRLEŞİK DEVLETLER'DE

Şako meselesi için birlik çalışmaları

Vaşington, 4 (A.A.) — M. Vells, Arjantin, Brezilya, Şili, Peru ve Uruguay muhahaslarını Şako'da birlik sıyasal çalışma için toplantıya çağırmıştır. Bu işteki gerginliğe rağmen, Amerikan uluslar derneğinin, komşu bi-teraf ülkeler konferansının ve Boenos-Ayres konferansının plânına uygun düşünmekle beraber Cenevre konuşmalarına girmek istemiyenlerle çalışacağı sanılmaktadır.

İngilizce konuşan uluslar birleşmesi

Vaşington, 4 (A.A.) — İngiltere büyük elçisi Bingham'm, ingiliz dili ile konuşan ulusların birleşmesini tavsiye eden beyanatına karşılık, M. Hul, demiştir ki:

"— İngiltere, Amerika'nın can ve yürekten birlikte yürümek dilediği uluslardan biridir. Bu iş birliğinin uluslararası ticaret ve ekonomiye karşı koyan engelleri ortadan kaldırmak için genel mahiyette olması isteniliyor.,

M. Hul'un bu sözleri, M. Bingham deyimini ihtiyatlı bir biçimde doğrular sayılıyor. Bu sözlerde, İngiliz — Amerikan iş birliğinde lüzumsuzca direnilmesi, Japonya ile daha başka devletlerin yanlış tefsirlerine meydan verilmemesi içindir.

Sar işinde uyuşuluyor mu?

Roma, 4 (A.A.) — Sar işi hakkındaki üçler komitesi işini bitirir bitirmez, ortada yanlış şayialar dönmeğe başladığından bu işin aydınlatılması doğru görülmüştür.

Plebisit sonucunda ortaya çıkacak sıyasal ve mali meselelerin hallini içine alacak bir plân hazırlanması isteniyordu.

Üçler komitesi, üç oran karşısında idi: Statüko, Sar'ın Fransa'ya bağlanması, Almanya'ya bağlanması.

Bilhassa üçüncü oran üzerinde duruşun sebebi bu oranın birçok ince meseleleri ortaya atmasıdır. Almanya'nın rey vermiyenler hakkındaki teminatı ırk ve din farkı gözetmemektedir.

Öte yandan, Sar Almanya'ya dönerse bu dönüşün nasıl olacağını gösteren tedbirler alınacaktır. Muayyen bir zaman için muhaceretlere müsaade edilecek ve muhacirler mallarını satmak ve dövizlerini çıkarmak için serbest bırakılacaktır.

Mali anlaşmaya gelince, Sar'dan yalnız Fransa'nın 900 milyon alacağı gö-zükmemektedir. 950 milyona yükselen ve anlaşmaya girmiyen hususî alacaklılar bunun dışındadır. Bundan başka Fransa Warndt madeninden 11 milyon tona ait payını alacaktır.

Sar meselesi anlaşması ve İngiltere

Londra, 4 (A.A.) — Sar Almanyaya dönerse madenlerin satın alınması için fransız — alman anlaşması Londra'da pek büyük bir sevinçle karşılanmıştır.

FRANSA'DA

Fransa'da sahte adlı bir hırvat yakalandı

Tulon, 4 (A.A.) — 26 yaşında Vimko Pavloviç adlı bir hırvat yakalanmıştır. Elinde Biotan Molinar adma çıkmış kâğıtlar vardır. Bu belgeleri bir hırsızlık suçu üzerine ülkesinden uzaklaştırılma kararı verildiğinde çıkarıldığını söylemiştir. Kendisinin zorba-larla yakınlığı olup olmadığı araştırılmaktadır.

M. Yevtiç ile M. Laval görüşecek

Cenevre, 4 (A.A.) — Yugoslav Kral Naibi Pol ile görüşmek üzere Paris'e gelmiş olan Yugoslav Dış İşler Bakanı M. Yevtiç ile M. Laval birlikte Cenevre'ye gitmiş tir.

İki bakan yolda görüşeceklerdir.

Fon Ribbentrop susuyor

Paris, 4 (A.A.) — M. Hitler'in hususî memuru M. Fon Ribbentrop dün Paris'ten ayrılmıştır.

Fon Ribbentrop, görüşmelerinin Avrupa mukadderatı üzerine olan tesiri hakkında kendisine soru soran gazetecilere gülerak şunları söylemiştir:

"— Size sonra cevap vereceğimi söylemekliğime müsaadenizi rica ederim.,

Elen Buşe'nin cenaze merasimi

Paris, 4 (A.A.) — Ünlü kadın tay-yareci Elen Buşe'nin cenaze merasimi bu sabah yapılmıştır.

Hava işleri bakanı general Dönen ile birçok sıyasal kimseler ve tayyare-cilik acunu mensubları hazır bulunmuş lardır.

Fransız maliye sıyasası

Paris, 4 (A.A.) — Maliye bakanı M. Jermen Marten mecliste, eski bakanlardan mebus Rayno'nun enflasyon istiyen sözlerini ele alarak demiştir ki: "— İleri sürülen deflasyon sıyasasını protesto ederim. Gideri gelire yaklaştırmak istedik ki bu da bir deflasyon sıyasası değildir. M. Pol Rayno'nun düşündükleri tehlikelidir.,

JAPONYA'DA.

17 yıllık askeri hizmet yapacak

Berlin, 4 (A.A.) — Japonya Sü Bakan general Senduro Hayaşi, Fölkisier Beobahter gazetesinin bildiriğine şu bildirimde bulunmuştur:

"— Japonya 17 yıla dağılan mecburi askerlik hizmeti tesis edecektir. Başka sistemlerle karşılaştırılınca bu sistem, en eyi olarak kalmaktadır. Bununla beraber Sovyet sistemi hakkında yeter bilgim yoktur.,

General bundan sonra Sü Bakanlığa muhtırasının içte, dışta âni bir icraat götüldüğü yolundaki duyumların doğru olmadığını söyleyerek Japonya'nın böyle bir şeyi asla düşünmediğini bildirmiş ve demiştir ki:

"Fakat Japonya sü bakanlığı bütün ulusu acun durumundan çıkan yükümlere hazırlamak istemiştir. Japonya böyle bir oran için anık ve yetişmiş değildir. Ve bunu göz önünde tutarak ulusal korunmada birliğe karşı duran bütün engelleri ortadan kaldırmak gerektir.

Japonya'nın korunma hattı Mançuko'dan sonra en az on defa büyümüş-tür. Japonya Mançuko'yu kurmak için öyle büyük bir and altına girmiştir ki, ulus henüz bunu yeter kertede anlıyamıyor.,

General Hayaşi Japonya'nın hava yollarının genişletilmesi gerektiğini söylemiştir.

SOVYETLER BİRLİĞİNDE

M. Litvinof Cenevre'ye gitti

Moskova, 4 (A.A.) — M. Litvinof, uluslar derneği konseyinin fevkalâde toplantısı için Cenevreye gitmiştir.

Kirof'un öldürülmesi hakkında Maksim Gorki'nin sözleri

Moskova, 4 (A.A.) — Maksim Gorki, Kirof'un öldürülmesi hakkında "— Düşmanın muvaffakiyeti, yalnız onun alçaklığını değil, aynı zamanda fırkanın yeter kertede uyanık olmadığını gösteriyor., demiştir.

Sovyetlerde işten çıkarılan ve yakalananlar

Moskova, 4 (A.A.) — İç komiserliği, Leningrad'ta devlet güveninin korunması yükümlerini ihmal eden bu mmtaka iç şefi Madved ile muavini Femin ve mesul memurlardan Gorin, Dobof, Yaniçevski, Petrof, Palteviç ve Moseviç'i işlerinden çıkararak mahkemeye vermiştir.

Son zamanlarda sovyet memurlarına karşı zorba hareketleri hazırlamak suçu ile Leningrad'da yakalanan 39 ve Moskova'da yakalanan 32 beyaz rusa ait iş dün Sovyet Rusya fevkalâde mahkemesinin askeri konseyine verilmiştir.

TÜRLÜ HABERLER

Atlantik Uludenezini aşan yeni bir tayyare

Dakar, 4 (A.A.) — Saat 5,15 te denize inen Santos Dumont tayyaresi Atlantik denizini 19 saat 7 dakikada geçmiş ve bu müddet içinde saatte 150 kilometre orta süratle yol almıştır.

Buğday ve şarab projesi

Paris, 4 (A.A.) — Cümhur başkanı M. Löbrön'ün başkanlığında toplanan bakanlar meclisinde başbakan M. Flan-den, buğday ve şarab hakkında, bunların toplanma ve satışını düzene alan yasa projelerinin bu akşam mebuslar meclisine verildiği bildirilmiştir.

Bundan sonra M. Pietri de Londra görüşmeleri ve Vaşington muahedesi-nin bozulmasından çıkacak suçlar hakkında anlatım vermiştir.

Markoni dinlenmeye çekildi

Londra, 4 (A.A.) — Markoni, doktorların verdiği salık üzerine dinlen-meye karar vermiş ve birkaç hafta kal-mak üzere bir kalinliğe girmiştir.

Gök - Oğuzlar - Gagavuzlar -

Gagavuzlar kimdir, büyük türk ulusunun hangi boyundandır? Okuduğumuz osmanlı tarihlerinde buna dair bir bilgiye rastlamadık. Yabancı tarihçiler; rus, leh, çek, macar, bulgar, yunan ve Romanya tarihçi ve bilginlerinin türk soyundan olduklarını söyledikleri bu türk varlığından bir yıldanberi romen, bulgar ve yunan gazeteleri en tanınmış tarihçi ve bilginlerinin imzalarıyla bahsediyorlar.

Bugün Ceneb Rusyası adını taşıyan geniş ülkede, çok eskidenberi türk ulusundan türlü boylar oturdular. İskit, Hun, Hazar'lardan sonra burada yaşayan türkler, onuncu yüzyıldan bu yana Peçenek - Bacanak adını aldılar. On birinci yüzyılda doğudan, Asya'dan gelen Oğuz ve Kıpçak türkleri bu yerleri ele geçirdiler.

Kıpçakların basıncı ile Peçeneklerin bir kısmı batıya, Tuna boyuna doğru ilerlediler ve Tuna'yı geçerek Doğu Roma'sı topraklarına girdiler.

Profesör Pittard'ın görüşü de Gagavuzların türk olduğunda şüphe bırakmamakta ve fakat bunların Peçeneklerin mi, yoksa Komanların mı torunları olduğunu kökünden kestirememektedir.

Ansiklopedi Britanik'te Emine burundan Kalikra burnuna kadar kıyılarıda oturmakta olan bu hristiyanlar türklerin Koman türklerinin torunları olduğunu yazmaktadır.

Peçenek olsun, Koman olsun köklü aynı ulusal kaynağa çıkan bu türk kütmesine bu adın nereden geldiğini araştıranlar şuna varıyorlar:

Peçeneklerin bir kısmı Tuna boyuna göçmelerine rağmen, bir kısmı aşana Rusya'da kalmışlardır. Rusya'da kalan Peçenekler, o günlerde gittikçe kuvvetlenen rus boylarına boyun eğmişlerdi. Rus tarihleri bunlara Karakalpak türkleri demektir. Karakalpaklar rusların zoriyle hristiyan olmuşlardır. On üçüncü yüzyılda Cengiz Han'ın torunu Batu Han aşağı Rusya'yı eline geçirdiği zaman buradaki türklerden bir kısmı Mogol akınından kaçarak Macaristan'a göçtüğü gibi, Karakalpaklar da Tuna'nın altındaki yerlere göçmüşlerdir.

Bugün kuvvetle sanılıyor, ki Gök-Oğuz Karakalpaklardan Balkanlara akan oymaklar birliğinin adıdır. Gagavuz da Gök-Oğuz adının bozuk söylenişinden başka bir şey değildir.

***

Doğu Roması, topraklarını göçler, savaşlar, ayaklanmalar, kıtlıklar ve salgınlar boşalttığı için imparatorluğun nüfus sryasının temeli göçmenleri, tutsakları hristiyan dinine sokarak yerleştirmektir. Bizans tarihleri, sınırları korumak için, ta Firat boyundan Tuna boyuna 200.000 kişinin bile taşıdığını yazarlar.

Gagavuzların dedelerinin Tuna ve Karadeniz kıyılarına altdilek mi, yoksa birlik olarak mı yerleştiklerini bilmiyoruz. Başkanlarımızın on birinci yüzyılda Bizansa getirilerek hristiyanlığa sokulan beyler arasında bulunup bulunmadığını da henüz kestiremiyoruz. Yalnız bilinen bir şey varsa imparatorluğun asker ve çiftçi varlığını teşkil etmek üzere buraya yerleştirilen bu türkler, başka dindeki türklerle karşı savaşta gönderildiklerinde, kendi dilleri ile konuşanlarla karşılaşınca onlarla birleşmekten geri duramışlardır.

1072 de Alp Aslan'a karşı gönderilen Bizans ordusundaki bu türkler, önce kendilerine ıyranlılarla savaşacaklarını, dediği için Malazgerd'e kadar gitmişler ve fakat karşılarındaki askerlerin türk olduğunu görünce onlarla birleşerek bu büyük baskan'ın kazanılmasına sebep olmuşlardır.

***

Osmanlıların Balkanlarda ve Tuna boyunda çabuk yayılmalarını, dilini korumamış olsun, kaybetmiş olsun soyunu unutmamış olan türklerin kolaylaştırdığı, su götürmez bir gerçektir.

Gagavuzlar da şüphesiz osmanlıları kardeşçe karşılamışlardır, ne yazık ki osmanlı devleti islam dinine dayandığı için bu türkleri yabancı kalmış ve onları ortodoksluk içinde ve fener patrikliğinin elinde bırakmıştır. Gagavuzlar da, devletin sryasa, asramış - idare - ve askerlik işlerinden uzak olarak raiye katıbalığı içinde kalmış ve timar ve za-

İÇ DUYUMLAR

Çocuk Esirgeme Kurumu

Atatürk Himayei Etfal Cemiyetini "Çocuk Esirgeme Kurumu,, olarak adlandırmış ve Cemiyet yeni adını kullanmağa başlamıştır.

Roma büyük elçimiz itimatnamesini verdi

Roma, 4 (A.A.) — Türkiye'nin yeni Roma Büyük Elçisi Bay Hüseyin Rağıp bugün Kirinal sarayında Kral tarafından kabul edilerek itimatnamesini vermiştir.

İsviçre elçiliği

İsviçre elçiliği 1 ilkkânundanberi Evkaf apartmanında ikinci kapıda 7 numaraya taşınmıştır. Telefon No. 1676 dir.

Patırtı çıkaran talebe

Hukuk fakültesi inzabat meclisi toplanmış, ve geçen gün fakültede devam patırtısı çıkaran talebeleri sorguya çekmeğe başlamıştır.

Kazanç vergisine tâbi olmayacak baba ve kardeşler

Maliye Bakanlığı gayrisafi iradı beş yüz liradan aşağı olan ticarethanelerde baba ve kardeşlerinin yanında çalışanların kazanç vergisine tâbi olmalarını lazım geleceğine karar vermiştir.

Artırma ve eksiltme formülleri

Artırma ve eksiltme kanununun 6 nci maddesinde yazılı formülleri hazırlayacak vekâletler hukuk müşavirlerinden mürekkep komisyon bugün Başvekâlet müsteşarının reisliği altında toplanmıştır.

Afyon'da müzik çalışmaları

Afyon, 4 (A.A.) — Halkevinde müzik değişimine göre özlü bir çalışma vardır.

Adana'da at sporları

Adana, 4 (A.A.) — Şehrimizde at ve atçılık isteği gittikçe artıyor. Bir atlı spor kulübü kurulacak ve atlı gezintiler ve cirit oyunları canlandırılacaktır. Cirit için de bir türe hazırlanmaktadır.

Adana Halkevi mecmua çıkarıyor

Adana, 4 (A.A.) — Dün akşam genelimizden bir kısmı Halkevinde toplanarak çıkarılacak Ak Günler adlı mecmua üzerinde konuşmuşlardır. Bu işi idare edecek heyet gazetesinin Adananın kurultuş bayramı olan 5 sonkânun gününü çıkarması ve gazetesinin şimdilik aylık olmasına karar vermişler ve yedi kişilik yazı heyeti arasında iş bölümü yapmışlardır. Adananın kurultuş bayramına rastlayan bu çıkışında Ak Günler, se. kiz sayfa olacak, orta halk ve bilhassa köylümüz için çıkacaktır. İlk sayı iki bin baskılı olacaktır.

Soyadı

Türk Tayyare Cemiyeti Umumi Reisi Rize Saylavı Bay Fuad Bıca soyadını almıştır.

amet sahiblerinin patronluğu altında yaşamışlardır.

On dokuzuncu yüzyılda Besarabya ruslara geçince gagavuzların bir kısmı belki de din birliğine kapılarak Besarabya'ya göçmiye başlamışlardır.

Genelsavaş'tan önce Besarabya'da 70.000 kadar gagavuz bulunduğu söylenirdi.

Rusya'da, çarlık günlerinde beylik kâğıtlarda gagavuz ismi kullanılmaktan çekinilirdi. Çarlık bunları bulgarı sayar ve ruslaştırmaya çalışırdı.

Son zamanda gagavuzlar arasında da anlı bir ulusal hareketi başlamış ve kendi kaynak ve tarihleriyle uğraşmayı düşünmüşlerdir. Bundan da bahsedeceğim.

NAŞİD ULUĞ

Mülkiyelilerin mutlu Gecesi

(Başı 1 inci sayıfada)

venim büyüktür. Ulus sizinle övünüür, candan sevgiler.

ATATÜRK

ATATÜRK'E

Atatürk başımızda oldukça başaramayacağımız iş yoktur. Bunu acun böyle bilsin.

Saracoğlu

Siyasal bilgiler okulası çıkışlarına

Kamunuzun gözlerinden öperii

ATATÜRK

Mutlu gece

Yaşlı ve genc, hep bir türlü düşünen, hep bir yolda gidenlerin toplandıkları Ankara Palasta, dün akşam, Mülkiyeliler mekteplerinin 58 inci yıldönümünü kutladılar.

Büyük salona sıra sıra yerleştirilmiş uzun masalarda, Millet Meclisi Başkanı, Büyük Başbakan, İçbakan ve ö. teki bakanlarımız mülkiyeliler arasında yer almışlardır. Saracoğlu, Maliye Bakanı, Ulusal Korunma Bakanı, fırkamamızın Genel Kâtibi Bay Receb başka başka masalarda mülkiyelilerle beraber oturmuşlardır.

Saat sekizde başlayan toplantı, dokuzda özlendi, ateşlendi, canlandı. Sevimli Genel Yazgan Bay Receb, Saracoğlu dört yönü sarmış gençlerle; coşkun, duygulu mülkiyelilerle çevrelerinde gülen ve şakan birer acun yaratmışlardır; mülkiyelilerin bu mutlu gecesine can ve hareket vermişlerdi.

Az sonra, bütün mülkiyeliler namına Bay Ahmed İhsan Tokgöz konuklara teşekkür etti ve dört senedir sürüp gelen bu toplantılarda söz söylediğini ve bu suretle kırk dokuzuncu senesini dolurmakta olduğunu söyledi. Ve "Genc mülkiyeliler! böyle büyüklerin kolu ve kanadı altında çalışmak size ne mutlu!..", diyerek, sözü, mahalli idareler umum müdürü Bay Naci Kıcımam'a bıraktı. ve çok alkışlandı. Kıcımam ayrıca koyduğumuz nutkunu söyledi. Duyarak, inanarak söyledi. ve sözlerini şu and parçası ile bitirdi:

"Büyük Önder, senin yolunda senin adına andçeriz; Atatürk, Atatürk, Atatürk!.."

Bay Naci Kıcımam, bu yaşlı ve genc iki üç yüz görmüş okumuşa, burada anlatılmasın güc, bir heyecan verdi; Dört yönü, onu sevenlerle sarılmış Başbakan gözleri bize, bu canevinden kopup gelen bağlılık sözlerinin neler yarattığını gösteriyordu. Genel yazganımız, Kıcımam'ı takdirle kucakladı.

Heyecandan dolmuş gözler, bütün ulusun Atatürk'e bağlılığını anlatıyordu. Atatürk'ün, bütün türk ulusunun ö. zü ve atası, özatası olduğunu görmek için daha ne istenebilir! Nasıl bir eser beklenebilirdi.

Büyüklerin hepsini ayrı ayrı, muharebe yerlerinde, sulh savaşında, ileri gidiş hamlelerinde, iş başında görmüş, onlara inanarak daima arkalarından gitmiş bizim gibiler için bütün bu canlı şeyler daha çok kıvanç verici, daha çok manalı ve daha çok göğüs kabartıcı değil midir?

Sıra gençlere, mülkiyenin 58 inci yılını yaratanlara geldi. İstikbale inanarak yetişmiş genc bir mülkiyeli, Reşid Şerif, bize, yurekten duyduklarını söyledi. Daha iyi, daha üstün yapacaklarına inanarak bugüne kavuşmuş olanların önünde ancak hayranlık duyulabilir. Bu genc mülkiyeli bizim ileriye olan güvenimizi artırmıştır. "Biz, sizden de çok çalışacak ve sizden de çok şeyler elde edeceğiz. Çünkü size örnek olanlarla bize örnek olan sizleri karşılaştırmaya her zaman hazırız..", sözleriyle söylevinin sonunu getiren Reşid Şerif, bütün Ankara Palası alkışlara boğdu.

Yaşlı ve genc hep, bir türlü düşünen, hep bir yolda gidenlerin toplandığı bu

yerde, artık, yalnız Atatürk, Atatürk'e inan ve ileriye güven havası esiyordu. Yeni kuşak, Atatürk çocuklarına, bugünkülerden daha iyi ve daha üstün yapmak azmîle yola çıkan çocuklara biz yurekten muvaffakiyetler dileriz.

Bunun ardından mülkiyeliler, marşlarını hep bir ağızdan söylediler. Ey vatan, göz yaşların dinsin; Yetiştik, çünkü biz!..

Parçasının her tekrarı, yurdu yükseltme işini başarmağa çalışan büyüklerde huzur ve ferah doğuruyordu.

Mülkiyeliler, dün akşam yalnız Mülkiye'nin 58 inci yılını değil, fakat büyük Türkiye'nin geleceğine inananların mutlu bir gecesini kutladılar. Bu coşkun hava içinde, Büyük Millet Meclisi Başkanı Kâzım Özalp şu söylevi söyledi: "— Mülkiyeliler,

Kendim, kendimle beraber Başbakanımız; ve öbür konuklarımız için elli sekizinci yıldönümünüzü kutluyorum. Ben de mülkiyeli sayılmak ve bu gece aranızda bulunmakla pek büyük sevinç duyuyorum. Bu yüksek Mülkiye kurumundan şimdiye kadar ülkeye, ulusa yarar çok değerli kişiler yetişmiştir. Bundan sonra da yetişeceğine inanım vardır.

Bir çok yıldönümlerine böylece hep birlikte kavuşmanızı dilerim. Sağlığınıza içerim.

Bay Naci Kıcımam'ın söylevi:

Bilgi yuvalarının 58 inci kuruluş yıldönümü için burada toplanan mülkiyeliler, çok sayın konukları başkan Kâzım Özalp ile Başbakan İsmet İnönü'nün ve saygı değer erk üyelerinin varlığıyla yalıtırıklanan bu toplantı yönünden büyük kıvanç duymaktadırlar. Bu kıvanç büyük türk fırkası genel kâtibi ve yüksek üyelerinin varlığıyla artmaktadır.

Mülkiyeliler;

Bundan iki yıl önce, gene burada, büyük önderin buyruğu için andlaştık. Geçen yıl toplantımızda da bunu iç yurekten andık. Bu yıl bunu daha iyi perkitmek için onun, bütün türk ulusuna göneç veren ünlü adını üç kez söylüyoruz. Bundan sonra her toplantı başında mülkiyelilerin andlaşması şöyle olacaktır:

Bak!

Büyük Önder, senin yoluna senin adına andçeriz: Atatürk, Atatürk, Atatürk.

Bay Reşid Şerif'in söylevi

Saygı değer Başkanımız, Başbakanımız;

Bugün içinize karışmaktan sizden olmaktan ötürü duyduğumuz sevinç büyüktür. Yıllardanberi beklediğimiz bugünü aranızda kutlarken sevinçle dolan yureklerimiz üstündeki kabarık göğüslerimizi çok görmeyiniz.

Yılda bir gelen bu mutlu günde kendimizi övmek, kendimizi sizlere beğendirmek istiyoruz. Tâ ki içinize karıştırmamız bugünden sonra da size yakışır kardeşler olduğumuzu gösterebiliriz. Ulus düzeni içinde üzerinize aldığımız işleri başarırken verdiğiniz en iyi örneklerle övünürdük. Fakat bugünden sonra da tuttuğunuz yolda yürüyerek bizden sonra gelecekleri sizin gibi iyi örnekler vermeğe biz çalışacağız.

Çalışma yoluna içimizde tek bir dilekle atlıyoruz. Bu dilek de budunun başına geçtiği ilk gündenberi en iyi ve en doğruyu bulup gösteren büyük önderin Atatürk'ün çizdiği yolda yürümektir. Büyük başkanım evelki yıl buyurdukları gibi en yaşlısı ile en genci ateşlilik yarışında başabaş olan biz mülkiyeliler iyi olan, doğru olan bu yolda ne kadar zor olsa da güçlükleri ne kadar aşılmaz ve yenilmez bulunsada yılmadan ve yorulmadan ileriye, eyiye doğru yürüyeceğiz. Okuma yıllarında öğrendiklerimizi sizlerin verdiği iyi örneklerle sağlamlaştırmak bilgi ile ve düşünüşle çalışacağız. Tâ ki, bu mutlu günde size karıştırmamız söylemeğe hak kazanalım.

Söz veriyoruz, bu yurd için, bu toprak için seve seve ölünciye kadar uğraşacağız.

Biz sizden de çok çalışacak ve sizden de çok şeyler elde edeceğiz. Çünkü size örnek olanlarla bize örnek olan

Alaturka çalgıcılar

Batı musikisi dersi almağa başladılar

Atatürk'ün, musikimizde yapmasını buyurduğu değişim kıvanç verir bir yürüyüşle her yönde izlerini gösteriyor.

İstanbul musiki sanatkarları kurumunda dün batı musikisi öğrencilerine başlanmıştır. İlk öğrenceyi M. Pavof verdi. Perşembe günü Madam Pavla şan öğrencisine başlayacaktır. Öğrencilere piyanonun tanınmış alaturka çalgıcılarının geldikleri göze çarpmaktadır.

İzmir'de üzüm ve tütün satışlar

İzmir, 4 (A.A.) — İnhisarlar idaresi borsadan üzüm almağa başlamıştır. Alınan üzüm 512 quvaldır. Alış bu ayın sonuna değin sürecektir.

Bu yıl mıntakamızın tütün ürünü olan on iki buçuk milyon kilonun hepsi satılmıştır.

Ziraat Bankası Çankırı'dan 1400 ton zahire aldı

Çankırı, 4 (A.A.) — Ziraat Bankasının alınmakta olan zahire bugüne değin 1500 ton olmuştur. Bundan 1400 tonu İstanbul'a gönderilmiştir.

Çankırı Halkevinde

Çankırı, 4 (A.A.) — Halkevi temsil şubesi açıldı.

Soyadı alanlar çoğalıyor

Adana, 4 (A.A.) — Şehrimizde yeni soyadı alanların sayısı gün geçtikçe artmakta ve kamu bu iş için evmektedir.

Adana'da makinatsız fırın kalmadı

Adana, 4 (A.A.) — Belediye hamur yoğurma makinesi koymıyan beş fırın kapamıştır. Hamur makinelerini koymuş olan 27 fırın şehrin ekmeği ihtiyacına yetmektedir.

Menemen abideleri

İzmir, 4 (A.A.) — İlkânunun 23 üncü günü Kubilay ile arkadaşlarının Menemen'de öldürüldüklerinin yıldönümü olduğundan C. H. Fırkası vilayet idare heyeti tarafından Kubilay merasimi için bir program anıtılmaktadır. Menemenin Ayyıldız tepesinde yapılmakta olan in. kılâb âbidesinin kuruluşu bitirse Kubilay merasimi günü bunun da açılması yapılacaktır.

Adana'da yeni seçime anıklık

Adana, 4 (A.A.) — Yeni sayılab seçimi anıklıkları ilerliyor. Bu iş için dün şehir meclisi fevkalade bir toplantı yapılarak rey vereceklerin defterlerinin düzeltilmesini temin ile asılması ve adların tedkiki, unutulmaları sözlerinin dinlenmesi ve seçime bakma işlerini görmek üzere on iki kişilik bir teftiş heyeti seçmiştir.

Afyon fırka kongreleri

Afyon, 4 (A.A.) — Cümhuriyet Halk Fırkası Nahiye kongreleri başlamıştır. Doğanlar nahiyesinde on sekiz çocuk babası olan Bay Doğan Arif nahiye he. yeti başkanlığına seçilmiştir.

Afyon'da bir gazete adını türkçeleştirirdi

Afyon, 4 (A.A.) — Burada çıkan Haber gazetesi, Duyum adını almıştır. Soyadlarını kütüğe yazdırmak için nüfus dairelerine gidenler her gün artmaktadır.

sizleri karşılaştırmaya her zaman hazırız.."

Bütün bunların ardından, mülkiyenin en eski meczusu, gayri mübâdillet komisyonu reisi Bay Hüsnü söyledi. Eski devirle cümhuriyeti karşılaştırdı ve uzun tecrübelerine güvenerek yeni muvaffakiyetlerimizin büyüklüğünü anlattı.

Toplantı geç vakit, tam bir sevgi ve bağlılık havası içinde dağıldı. Ve böylelikle de yaşlı ve genc, hep bir türlü düşünen, hep bir yolda yürüyönlere mülkiyelilerin 58 inci yıldönümlerini büyük bir coşkunlukla kutlamış oldular.

Balkan Postası.

Ustaşiler nasıl çalışıyorlardı?

Yugoslavyanın Uluslar Kurumuna verdiği muhtıra

Anadolu Ajansının Balkan serisinin:

Yugoslavya, Marsilya suikastının siyasal mesuliyetleri hakkında uluslar kurumuna verdiği notadan sonra, bu notadaki ithamlarını teyid edici bir de muhtıra tevdi etmiştir. Basılmış 78 sayfa olan bu muhtıranın 48 ilişiği vardır ve ayrıca 18 tane de fotoğraf bağ-lıdır.

Muhtırada Ustaşi teşkilâtının Macaristan'da yerleşmesinden evvel Macaristan'da, Yugoslavya'ya karşı yapılmış başlanan tedhiş hareketinin başlangıcını anlatmakta ve büyük miktarda mültecilerin gelmesinden evvel bu teşkilâtın macar zabıtları tarafından idare edil-mekte olduğunu ve bazı macar teşek-küllerinin de bu esnada, muahedelerle kurulmuş vaziyeti bozmak için hem-hudud memleketler içinde kanun harici faaliyetlere başlamış oldukları tasrih edilmektedir.

Bundan sonra tedhişçi kamplarının kuruluşu ve 1931 yılından itibaren mültecilerin, Macaristan'ın "Pecs," şehrindeki bir kırsalda toplu bir halde yatıp kalkmakta olduklarına dair izahat verilmekte ve tedhişçi unsurlarla doğrudan doğruya iş birliği yapmanın bazı mahzuruları bulunduğu, sonradan terbiye kampları kurulduğu bildirilmektedir. Muhtıraya göre bunlardan en meşhuru, tedhişçi "Güstav Perçek," tarafından vücut getirilen Janska Pusztta kampı idi. Bu terbiye kamplarında tedhişçiler sıkı bir disiplin altında sistematik bir surette talim ve terbiye olunmakta idiler.

Muhtıra, mültecilerin ve muhacirlerin nasıl seçilerek tedhişçi kamplarında toplandığını anlatmakta ve bu toplanma tarzı, macar sivil ve askerî makamlarının kendi muhitleri içinde tedhişçi teşkilâta ne büyük yardımlar yapıldığını göstermeğe kâfidir, demektedir. Sınırı geçmekte olan mülteciler, macarlar tarafından tutulur sıkı bir sorguya çekiliyorlar ve üç dört gün ya polis, ya askerî makamlar tarafından mahpus tutuluyorlar. Bu esnada tedhişçi teşkilâtı şefi tahkikat yapıyor, mültecinin sabıkasını ve niçin Macaristana kaçtığını anlıyor ve bundan sonra mülteci, kendisinin mutlak emiri vaziyeti ne geçen tedhişçi teşkilâtı şefine teslim olunuyor. Muhtıraya göre tedhişçilere ikinci bir yardım da kaçak silah, bomba ve Yugoslavya'ya propaganda beyannameleri getirip götürmek için kolaylıklar gösterilmesi suretiyle ol-makta idi. Macar makamları bu kaçak-çılığın önüne geçmek için tedbirler almak şöyle dursun, yugoslav mahkemelerinin tahkik ve kararları ile de sa-bit olduğu üzere, birçok defalar tedhişçileri sınıra kadar getirmek ve gör-nmeden geçmelerine yardım etmek suretiyle fiili müzaheretle de bulunmuşlardır.

Muhtıra, macar makamları tarafından tedhişçi kamplarına arzu edilmi-yen kimselerin yanasmaması için, bu kamplar etrafında sıkı bir kontrol yapıldığını ve Janska Pusztta tedhişçileri, şefleri "Perçek," aleyhine isyan ettikleri zaman, macar polisinin doğrudan doğruya müdahale ederek "Perçek," i müdafaa eylediğini tebarüz ettirmektedir.

Muhtıra tedhişçilerin ne gibi şahıslardan ibaret olduğu hakkında izahat vermekte ve bunları beş kısma ayırmak tadr.

1 — Milliyetçileri kaybetmiş ve yeni millî devletler vaziyetine uyamamış eski Avusturya - Macaristan ordusu za-bitleri. Misal: General Sarkotiç, Miralay Perceviç, Yüzbaşı Metzger ve Ba-haoski.

2 — Hayatları sabıka ile dolu şahıslar. Misal: Marsilya suikastı failinin şeriki Pospisil.

3 — Ecebi memleketlerdeki yugos-

lavlar arasında seçilen işsiz ameleler. Misal: Marsilya suikastı faili şeriklerinden Rojtiç.

4 — Para ve iyi istikbal ümitleriyle toplanan macar sınırlı mıntakasındaki fakir köylüler.

5 — Ustaşi teşkilâtıyla iş birliği yapmağı teahhüd eden Makedonya ihtilâl teşkilâtı azaları Marsilya suikastı faili Georgiyef ile Drangof isimindeki şahıslar arasında.

Bu izahattan sonra muhtıra şöyle devam ediyor:

Macar makamları, memleket dahilinde bulunan bu tedhişçi teşkilâtın ne gibi gayeler için hareket ettiklerini ve ne gibi metodlarla çalıştıklarını bilmi-yordum diyemezler. Çünkü Ustaşi teşkilâtı azaları, kendilerine mahsus askerî mahiyette üniforma giymekte idiler. Bu teşkilât aynı zamanda, halk ve kendi azaları üzerinde nüfuzunu arttırmak için, para dahi basmıştır. (Bu paranın bir fotoğrafı muhtıraya bağlıdır.) Teşkilât açık olarak askerî talimler yapmakta idi. Macar makamları, bunları görmemiş ve anılamamış dahi olsalar nazarı dikkati celbetmek için yapılan diplomatik müdahaleler kâfi derece çoktur. Sonra, 26 nisan 1934 tarihinde yugoslav elçiliğine gönderdiği bir nota ile macar hükümeti bütün bunları resmen kabul etmiştir.

Muhtırada, macar makamlarının yugoslav milliyetinden bir çok şüpheli şahıslara pasaportlar verdiği zikredilerek bu pasaportların fotoğrafları gösterilmekte ve ayrıca bu mültecilerin ne reden para buldukları meselesi de münakaşa olunmaktadır. Bu hususta muhtırada deniliyor ki: Tedhişçi şefleri çok refah içinde yaşıyorlar ve sık sık dışarıya uzun seyahatlar yapıyorlardı. Marsilya suikastı da para itibarıyla geniş bir vaziyette tertib olunmuştur. Bütün bunlara ilâveten beş senedenberi müteaddid ve geniş canî çetelerinin yapıp içmekte oldukları, mühim miktarda elbise ve silahları bulunduğu ve bunlar için ne kadar para lâzımgeldiği düşünülürse bütün bunların husul ve şahsî bir teşkilâtın işi olmadığı derhal anlaşılır.

Muhtırada ayrıca iki devlet arasında, 1930 teşrinî eveli tedhiş hareketleri üzerine, o zamandanberi bugüne kadar cereyan eden diplomatik mükâte-beler de mevzu bahis edilmekte ve adları ve nerelerde oturdukları Yugoslavya tarafından bildirilen şahısların Macaristan tarafından hiç bir zaman meydana çıkarılmadığı tesbit olunmaktadır.

Marsilya suikastından sonra macar hükümetinin 21 teşrinî sani tarihinde arazisi içinde oturmuş şüpheli yugoslavlara dair verdiği liste muhteviyatına muhtırada büyük bir yer ayrılmıştır. Muhtırada buna dair şu izahat veril-mektedir: Bu liste, son seneler zarfında yugoslav arazisi üzerinde yakalanmış bütün tedhişçilerin isimlerini ha-vi bulunuyor. Listedeki malûmat da, Marsilya'da yakalanan tedhişçilerin Janska Pusztta çiftliğinde nasıl oturduklarına ve oradan nasıl hareket ettiklerine dair yaptıkları itiraflarla aşağı yukarı tetabuk etmektedir. Yalnız şu-nu tasrih etmek lâzımdır ki: "harice gitmiştir," tabiri yerine Macaristan hükümeti "kaybolmuştur," ve yahut "geresi olduğu öğrenilemeyen bir yer e-giştir," cümlelerini kullanmaktadır. Halbuki bu neresi olduğu öğrenilemi-yen yere gidip her defasında tedhiş fa-liyeti yapmak üzere bu şahısların Yu-goslavya'ya geçmiş olduğu zamana tesadüf eylemektedir. Marsilya suikastı şeriklerinden ikisi bu listede suikast arifesinde "Macaristan'dan kaybolmuş-lardır," diye yazılıdır. Suikastın üçün-cü şeriki Moi Kralj'ye gelince, bu adam, macar hükümetinin listesinde, 1933 yılı temmuzunda, yani koprivnika suikastından sonra yugoslav elçiliği-

nin macar makamlarından bu tedhişçinin teslim edilmesini istediği bir za-manda, "kaybolmuştur," diye gösteril-mektedir. Halbuki Kralj, ifadesinde Nagy Kanitse'yi diğer iki arkadaşı ile birlikte terketmiş olduğunu söylemiş-tir. Yugoslav hükümetinin, Macaristan dan bir tedhişçiyi kontrol altına alma-sını istediği her defada vaziyet böyle olmuş ve "kayboldu," cevabı verilmiştir.

Muhtıra, bundan sonra, macar hükümeti tarafından kendi lehine olarak daima ileri sürülen Kaposvar davasını ele alarak bunun daha ziyade Yugos-lavya'da dahili bir karışıklık çıkarmak ve aynı zamanda Macaristan'a bir ka-çınma çaresi hazırlamak için yapıldığını söylemektedir.

Muhtıra, 1929 dan 1934 senesine kadar Macaristan içindeki tedhişçi fa-liyetleri neticesinde Yugoslavya'da yapılan suikast ve cinayetleri de say-makta ve bu suikast ve cinayetlerin na-sıl tertib olunduğuna dair Yugoslavya mahkemeleri önünde tesbit olunan ha-kikatleri göstermektedir.

Nihayet muhtırada Marsilya suikas-dında Macaristan'ın mesuliyetleri şu suretle hulâsa olunuyor:

Bu işi yapacak caniler, Macaristan'da senelerdenberi metodik bir surette bu gibi işler için yetiştirilmiş tedhişçiler arasından seçilmiştir.

Katiller, Macaristan'ı serbest olarak macar pasaportlarını hamil olarak terk etmişlerdir. Diğer taraftan Marsilya suikastı, Macaristan tarafından ilham gören ve macar topraklarında senelerdenberi hazırlanan tedhişçi faaliyetin bir nevi tetevvüçü gibi gözükmektedir. Tedhişçi ve canî gruplarının hakikî bir cinayet mektebi haline getirilmesi keyfiyeti ancak macar makamlarının müsamaha ve yardımıyla kabilirdir. Macaristan'ın, tedhişçileri sıkı bir kontrol la tâbi tutacağına dair verdiği mütead-did vailere rağmen, suikast hazırlığı ve bu menfur işi işleyenlerin Macaristan'dan hareketi hiç bir sıkıntıya ma-ruz kalmaksızın olup bitmiştir. Canî Mio Kralj'ın Macaristan'da bulunduğu kendisine söylendiği ve bunun îadesi istendiği halde bu adamı tevkif etmekten daima imtina etmiş olması Macaristan'ın mesuliyetini artırmaktadır.

Macaristan'ın Marsilya suikastından sonra aldığı vaziyet ise, suikast esasında ve suikastdan evvelki vekayî-in aydınlanmasını hiç bir zaman istemediğini tebarüz ettirmeğe kâfidir. Uluslararası tahkikatı karşısında macar hükümeti sistematik bir inkâr yolu tutmuş ve macar makamları, tedhişçi Perçek, Seroviç ve Kralj ile Janska Pusztta çiftliğinin kapanış tarihi hakkında birbirini arkasına yekdiğerini tut-mayan beyanatta bulunmuşlardır.

Muhtıra, Yugoslavya'nın uluslar kurumuna niçin müracaata mecbur kaldığını izah eden şu cümlelerle bitmek-tedir:

"Yugoslavya hükümeti, Yugoslavya için büyük bir kırılın ve Fransa için büyük bir devlet adamının ölümüne sebebiyet veren Marsilya cinayeti meselesini - bu işin, tarihte birçok misalle-ri bulunduğu gibi, tek bir caninin münferid bir işi olmadığına kani olduğundan dolayı - devletler ve dünya efkârı umumiyesi muvacehesinde uluslar ku-rumu konyesine arz etmiştir. Marsilya cinayeti, senelerdenberi Yugoslavya haricinde Yugoslavya aleyhine devam eden faaliyet ve tertibatın tabii bir neticesidir. Böyle bir tedhiş hareketine karşı tek bir devlet otoritesi, müdafaa için kâfi değildir ve uluslararası iş birliğine ihtiyaç vardır.

Yugoslav hükümeti, merkezi hariç-te bulunan bu tedhiş teşkilâtına karşı bütün kuvvetiyle kendini müdafaa için çalışmış ve bu hususta daha evvel müte-addid defa macar hükümetinin yardım ve iştirakini rica etmiştir. Fakat macar hükümeti, hiç bir defa, lâzımgelen tedbirleri almamış ve ancak Macaristan'ın bu tarzda hareketi neticesinde-dir ki tedhiş faaliyeti Marsilya cinaye-ti ile tetevvüç eylemiştir.

Macar hükümeti bu suretle büyük bir mesuliyet almıştır. Ve yugoslav hükümeti, bugün uluslar cemiyetinin en büyük taazuvu önünde bu mesuliyeti ri iddia eylemeği, kendisi için en ileri gelen uluslararası vazifelerinden say-maktadır.

Yabancı Postası

Karadağlı gazeteci odasında nasıl ölmüş?

Ustaşi gizli teşkilâta karşı çalışan bir komite mi var?

27 tarihli Deyli Meyl gazetesini yazıyor:

Milliyetçi bir yugoslav gazetecisinin Soho'da ölmesinin arkasında bütün Balkan dalaverelerinin, gizli komitele-rin, siyasal cinayetlerin esrarı gizlenmiş bulunmaktadır ve bu ölümler bir romancıyı bile heyecana düşürecek bir mahiyettedir.

Kırk dokuz yaşında bulunan Morislav Maksimus Petroviç evinin odasında gazle boğulmuş bir halde bulunmuştur. Bu zat, hırvatların teşkil etmiş olduğu Ustaşi isimli gizli cemiyet mensublarından ve 1923 yılında memleketten uzaklaşmağa mecbur oluncaya kadar bir çok mühim vazifelerde bulunmuştu.

Haber alındığına göre bu adam, uzun zamandanberi bir Yugoslavya gizli cemiyetinin memurları tarafından İngiltere'de aranmakta, takib olun-makta idi. Bu defa, esrarlı bir surette ölümünün o cemiyet tarafından yapıldığı sanılmaktadır.

Bu adam, büyük savaşın hangi sebeplerden çıktığını anlatan vesikalı bir kitab yazmış, bu eseri daha yeni tamamlamış bulunuyordu.

Kendisine Dahiliye Bakanlığı tarafından memleketi terketmesi teklif edildiği ve cuma gününe kadar mühlet verildiği zaman, Belgrad'a giderse sag kalamayacağını, orada parçalanacağından kaçtığına söylemiştir.

Petroviç'in son aylarını büyük bir korku içerisinde geçirdiği söylenmektedir. Kitabını basacak olan kitabının söylediğine göre bu adam, bundan bir ay evvel, elinde bir kitab müsveddesi olarak yazıhanesine gelmiş ve müsveddeleri masanın üzerine koyarak demiştir ki:

"— Bu büyük savaşın iç taraftan yazılmış olan ilk hikâyesidir. Bunu basarsanız, beşeriyetin başına böyle bir felâketin daha çıkmamasına, belki, yar-dım etmiş oluruz."

Kitabı Mr. Mot demiştir ki: "tah-kiklerim neticesinde bu adamın verdiği malûmatı verecek bir vaziyette bulunduğumu öğrendim. Kitabların bazı bahisleri çok heyecan verici bir ifade ile yazılmıştı.," Petroviç bir gizli cemiyete mensub idi ki parolası şu idi: "Ya birleşmek, ya ölüm!"

Bir zamanlar Kıral Aleksandr'ın kuvvetli bir taraftarı olan Petroviç, sonra Kıralın aleyhine dönmüş olan ekalliyetle birlikte çalışmağa başlamıştı.

Kitabı, ölen adam hakkında Deyli Meyl muhbirine daha fazla tafsilât vererek demiştir ki:

"— İlk görüşmemizden bir hafta sonra tekrar beni görmeğe geldi. Fena halde heyecanlı idi. "Beni ölümle tehdit ediyorlar!," dedi.

Kendisine esrarengiz bir telefon gelmişti. Telefon eden adam, sırp dili-ile şu sözleri söylemişti: "Popoviç öldürüldü; ondan sonra listede senin adın var; sıra senin."

Büyük bir korku ve telâş içinde idi ve Yugoslavya'dan gelmiş gizli bir komitenin kendisini öldüreceğine kanaat etmiş bulunuyordu.

O kadar şaşırmış ve korkmuş bir halde idi ki nihayet kendisini taşrada bulunan akrabamdan birinin yanına göndermeğe karar verdim.

On gün kadar orada kaldı. Ondandan sonra artık kendisinin İngiliz sivil polisi tarafından adamakıllı himaye edil-mekte olduğuna kanaat getirmişti.

Nihayet, geçen çarşamba günü, kendisinin memleket dışına çıkması için emir geldi. Nüfuzlu mebuslar ve muharrirler, bu kararın geri alınması için uğraştılar; fakat mümkün olmadı. Kendisine biraz para verdim ve İtalya da kullanılmak üzere bir de çek yaz-

dım. Gelip bunu almasını bekliyordum. Fakat gelmedi. Sonra da gazle ölmüş olduğunu haber aldım.

İsmi geçen Popoviç de Karadağ Prensi Milo ile alakası olan binbaşı Popoviç'tir. Bu adam, birkaç hafta evvel ölmüştü. Onun ölümü kalb durmasın-dan ileri gelen tabii bir ölüm telakki edilmişse de kendisini gayet iyi tanıyan Petroviç buna inanmıyordu. Popoviç'in gayet sağlam ve zinde bir adam olduğunu, bir kalb sekteyle düşüb ölmesinin imkânsız bulunduğunu söylüyordu. Bu ölümün deriye sırına edil-en ve sonra hiç izi bulunmayan bir şark zehiri vasıtasıyla vukua geldiğine bunu gizli cemiyet adamlarının yaptırma kanaat getiriyordu.

Daima öldürüleceğini düşünen bu adam, o esrarengiz telefonun da aldıktan sonra büsbütün telâşa düşmüştü.

Bu korku ile Skotland yard'a (ingiliz gizli polis teşkilâtı) na baş vurdu oradan gelen ve Petroviç'i sorguya çeken bir memur, İngiltere'de böyle bir gizli komitenin mevcudiyetini ne tezkib, ne de tasdik etmedi.

Daha sonra Petroviç aynı mealde bir telefon almış büsbütün korku ve telâşe düştü. Artık hayatından adam-akıllı korkuyordu. Bu telefon haberinin geldiği doğru idi; çünkü bunlar bizim eve geliyordu.

Birkaç gün sonra bir yabancıymız bizim eve gelip kiralık oda sorması, Petroviç'i bütün bütün kuşkulandırmıştı. Annem, bu adama odasını vermedi; çünkü şüpheli bir adam tesiri yapı-yordu. Bu adamın bir anarşist olduğunu tahmin ettik ve eşkalini Skotland Yard'a verdik.

Ondan sonra bizim sokakta şüpheli adamlar peyda olmağa başladı. Hepsinin eşkalini Skotland Yard'a bildirdiyorduk. Oradaki memurlar, bizim tarif ettiğimiz adamları tanıyorlardı.

Petroviç belki dışardan vurulurum korkusuyla asla pencere kenarında otur-mıyor, gece yattığı odanın kapısını kitleyor, diplomatik zamanından kalma kılıcını yatağının yan başında bulunduruyordu.

Petroviç, hayatını mütercim olarak kazanıyordu. Sekiz dil konuşuyor ve yazıyordu; fakat hiç biri pek mükemmel derecede değildi.

Kendisi Karadağ'da doğmuştu ve akrabaları Niş'te bulunuyordu. Hem kendi memleketinde, hem de Sırbistan-ın Londra elçiliğinde hariciye memurluğu etmişti.

Büyük savaşta Selânik'te sırp ve İngiliz askerleri arasında irtibat za-bitliği vazifesini görmüş, daha sonra Amerika'ya giderek oradaki sırb-lardan bir tabur teşkil etmişti.,"

Petroviç'in yakın dostlarından birisi de şunları anlatmıştır:

" Marsilya cinayeti dolayısıyla Turino'da tevkif edilen Ustaşi Lideri Pavliç, sık sık Petroviç'e mektub yaz-ardı.

Cinayetten bir müddet evvel, aldığı bir mektubu bana da göstermişti. Bunda Pavliç, yakında Ustaşi adamlarının Londra'da kendisini ziyarete gelecekleri, onlara yardım etmesi lüzumu bildiriliyordu. Ustaşi teşkilâtının faaliyetleri hep Yugoslavya sınırları dışın-dadır ve bunlarla "kara el," gizli teşkilâtı arasında müthiş bir mücadele ve düşmanlık vardır.

Petroviç, kendi faaliyetinin siyasal olduğunu, kendisinin komitecilik et-meğini sık sık söylerdi.

Memleket Postası

C. H. F. Vilâyet kurultayı

Bilecik (Hususi) — Vilayetimiz C. H. F. sınırları senelik kurultayı ikinci teşrinin otuzuncu cuma günü toplanmıştır. Bozöyükten beş Söğüt'ten dört Osmanlı'dan üç Bilecik'ten beş ki ceman on yedi yalabaç kurultaya gelmiş Gölpaazarı kaza kurultayını çağında yapamadığından yalabaçlarını göndermemiştir.

Kurultayı vilayet fırka başkanı Ali Şevket Öndersev açmış ve iki yılda fırka yapılan işleri ve alınan ve verilen para hesaplarını gösteren uzun raporunu okuyarak bunların konuşulmasını denilmiştir kurultay hesap ve dilek encümenlerini seçerek vilayet fırkalarının dileklerini ve idare heyetinin hesaplarını eyleyip okumuş ve raporlarını kurultaya sunmuştur. Kurultay üyeleri bu raporlar üzerine uzun uzun konuşmuşlar ve sonunda raporların tapılarak eski idare heyetini alkışlamışlardır. Bundan sonra yeni idare heyeti seçimine geçilmiş ve gizli yapılan seçimde belediye reisi Yahya, vilayet daimî encümeni üyelerinden Şerif Doğu Ali, İbrahim, avukat Hakkı, Hilmi Mercimek, ve belediye meclisi üyelerinden Ömer İbrahim Dağısıdanlı Cogarak çav kazanılmışlardır.

Fırkanın dört yılda bir toplanan büyük kurultayına giderek vilayet yala başlığına vilayet fırka başkanı Şevket Öndersev ile Şerif Doğu seçilmiştir. Şerif Doğu'nun kurultaya sunduğu bir yazgıda Ulu Önder Atatürk'e, İsmet İnönü'ne, Fırka yazgısı Bay Recib'e kurultayın saygı ve sevgilerinin bildirilmesini dilemiş ve tayca okkay-larla benimsenmiştir.

Vali Ali Rıza Okay Kurultaya gelecek konuşmaları sonuna kadar dinlemiştir.

Valimiz soyadı olarak Şen, neşeli yorumuna gelen (Oskay) adını almıştır. Vilâyet C. H. F. başkanı Ali Şevket (Öndersev) adını benimsemiş ve yeni adı (Şevket Öndersev) olmuştur. Vilâyet daimî encümeni üyesinden Şerif (Doğu) adını almıştır.

Aydın spor alanı - Halkevi çalışmaları

Aydın — Aydın spor alanında geçen yıl çevirme divarlarının bir kısmı bele diye tarafından yaptırılmıştır. Geri kalanını da bu yıl spor mntakası tamamlamaktadır. Belediyemiz de geçen yıl yaptırılmayan tribün arasına bir balkon yaptırıyor. Baharda spor karşılaşmalarının hızlandığında ve lik karşılaşmalarında oymaklar düzgün ve tamamlanmış Aydın alanında oynatılacaklar ve seyircilerde gerek ayaktopu karşılaşmalarını gerekse diğer spor oyunlarını oturup seyredecek yer bulacaklardır. Aydın'a çok iyi bir alan kazandıran belediyemizi ve mntakayı kutlarız.

Halkevimiz sosyal yardım kolu bu yıl da orta okul yoksul talebelerinden

68, cümhuriyet ilk okulu yoksul talebelerinden 30, Gazi Paşa ilk okulunda 27, Güzelhisar ilk okulunda 30, 7 Eylül ilk okulunda 14 Halide Hatun ilk okulunda da 12 yoksul çocuğun kitaplarını kol gelirden almış ve dağıtmıştır. Kol bu günlerde temsil verecek, deve güleşti yaptırarak orta ve hayır sevenlerden para topluyarak orta ve ilk okullardaki yoksul talebelere giyecek ve ayakkabı dağıtılacaktır.

Bütün vilayet çevresinde fırkamız ocak kongreleri bitmiştir. Bu ayın başında nahiy kongreleri başlayacak, ilk kanunun onunda nahiy kongrelerinin de arkası alınacaktır.

Ankara radyosunda dün gece

Dün gece Ankara radyosunda cümhuriyet devrindeki askerlikle eski devirdeki askerlik arasında mukayeseli bir konuşma yapıldı. Mehmedciğin askeri bir terbiye ile yetiştiğini ve askerinin sadece silah ve talimle uğraşmayıp faydalı ve ulusal bilgilerle de bezedildiğini belirten bu konuşma çok beğenildi.

Ondan sonra Sarazat'ın Habanerasını Depriver'in zenci şarkısını kemanda Necdet Remzi, piyanoda Ulvi Cemal çaldı.

Ahmed Muhib kendi şiirlerinden birkaçını okudu. Arkasından Ankara triyosu Necil Kâzım'ın iştirakiyle Sezar Frank'tan jiyosunu çaldı.

Sonra Maliye Bakanlığı namına bir zat kadaströ işlerinden bahsetti. Arkasından dans musikisi çaldı.

Bugünkü program şudur:
1 — Tayyareci konuşacak.
2 — Musikiden Debisi, suda akıllar, yağmur altında bahçe,
3 — Sporcu konuşacak.
4 — Musikî, Mari Boyar teganni edecek ve şunları söyleyecek:
Son çiçek, kırmızı dudak, Tanhoyzer'den bir Arya.
5 — Anadolu Ajans haberleri.

Ankara halkevi

Kütüphane — Perşembeden başka her gün: saat 14 ten 20 ye kadar açıktır.

Jinnastik salonu — Cuma dan başka her gün açıktır. Jinnastikhanede çalışmalar, programma bağlıdır.

Konser — Her pazar günü Riyaseti Cümhur filarmonik orkestrası tarafından: saat 20.30 da.

Çaylı dans — Her cuma: saat 17 den 20 ye kadar

Ankara Avcılar Kulübü kurultayı

Ankara Avcılar kulübü kurultayını yapıp bitirmiştir. Genel Başkan Bay Akagündüz hasta olduğu için bulunamadı. Kurultay, İ. H. Başkanı avukat Bay M. Kemal açtı. Raporlar okunup onaylandıktan sonra İ. H. seçimine geçildi. Kurultayda bulunan üyelerin hemen ses birliği ile adları şunlar: aşağıda yazılı arkadaşlarını seçtiler:

Genel Başkanlığa gene Ankara sayı-ları Bay Akagündüz, İ. H. Başkanlığına avukat Bay M. Kemal Genel yazara-lığı Ekimbakanlık Baytar Fen kolu müdürü Bay Naki Cevat Ateri, üyeliklere cenup Demiryolları mümessili Bay Tarrık Konuk, Bay Mehmet Ali Küttük çü, Bay Kâzım Küttükçü, Emniyet komiseri Bay Sırrı Özer, D. Demiryolları T. H. başı Bay Asım Akyürek, Hilâl kumaş mağazası sahiplerinden Bay Niyazi Eryavuz, Saraç Bay Osman Bal dayı, Bezci Bay İsmail Softatek;

Yedek üyeler: Yüzbaşı Bay A. Raik Zağpusat, Bay İrfan Savaş, Belediye kasacı Bay İsmail Akbaş, Tüccar Bay Ahmed Hanif, Bay Ali Hakkı Pusatçı.

Avcularımıza iyi, bol başarımlar dileriz.

Ankara Gücü

Bir avcılık kolu kurdu

Sübakanlığa bağlı Süerdem Fabrika larının Ankara Gücü ve Genel müdürün General Eyüp'ün koruyucu başkanlığı altındaki idman kurumu bir avcılık ve dağılıcılık kolu kurmuştur.

Bu kolun kurulma ve sağlanma işleri için Ankara Avcılar kulübünden istenen kardaş ve pusatdaş yardımına A. A. kulübü hemen karşılık vermiş ve yeni kurum için en eski ve bilir üye lerinden Bay Tevfik Şevket Averi'ni yükümlenmiştir. Bay Tevfik Averi bu kola kaptan seçilmiştir.

Namlubaşı beraber yürüyecek olan bu kola da değerli başarımlar dileriz.

Ankara Avcılar kulübü bu Ulusal işin bir kat daha yayılıp ilerlemesi için gerek gördüğü yerlerde ve kanadı altında böyle kolların kurulup çoğaltmasına çalışmaktadır.

Ankara'da professionellik yoktur

Gençler Birliğinden aldığımız aşağıdaki yazıyı doğrudan ortaya çıkması için basıyoruz:

Top mecmuasında Ankara muhabiri Saffet Emin imzasıyla intişar eden m. kale silsilesinde Ankara'da profesyonellik cereyanından bahsedildiğini ve bu cereyana Ankara kulüplerinden bazılarının taraftar olduklarını anlatan mühem yazılar çıkmaktadır.

Muhabir Bay Saffet Emin evcelle Gençler Birliği kulübünün ikinci reisi olması dolayısıyla muhitte bu cereyana Gençler Birliği kulübünün taraftar

yordu? Hayır.. onu yalnız bırakmıyacaktı.

Genç kız, sabırsız jestlerle boşuna ona dönüş yolunu gösteriyordu. Sarıgın ve deri berenin altında zayıf ve çizgi çizgi ihtiyar yüz, vazgeçmez bir inad ifadesi aldı.

O zaman Astrid, hedefi ne olduğunu ona söylemek, onun insafına ve hulfusuna emniyet etmek lâzım olduğunu anladi.

Elini kaldırdı; suyun ötesinde köyü gösterdi.

— El Abid.. - ve sesini alçaltarak, - Saad Nasir Bey... - dedi.

"Saad Nasir'in evi..", bu sözün tesiri, büyüldü ve entantane oldu. Zayıf yüz aydınlandı. Her an Allahın adını karıştırdığı bir söz seli ile volana oturdu; selâm ve hayır dua jestleri ile otomobili şehre doğru döndürdü, yollandı.

Astrid kıryya yaklaştı. Taşlı ve dik bir patika kanalmı kırysına kadar iniyordu. Karşı kenarda büyük bir sal bağlı idi. Fakat saltı nerede idi?

Soyadı alanlar

— K —

Denizli mebusu Bay Mazhar Müfid, Erzurum Mebusu ve Halkevi Reisi Bay Nafi Atuf ve kardeşi Dr. Bay Şevket, soy adı olarak Kansu adını almışlardır. Yozgad mebusu Bay Süleyman Sırrı'nın soyadı İçöz'dür. Dünkü sayımızda yanlış basılmıştır.

— A —

Ayata — 32 inci alay 3 üncü B1. Kum. yüzbaşı Bay Hilmi, Acar — Maliye Bakanlığı, muhasebe Md. memurlarından. Hasan Hilmi, Aydemir — Defterdarlık tahsilat memurlarından İ. Hakkı, Afşin — C. H. F. eski Beyoğlu mutemedi, Konya iktisat müdürü Zeki, Akay — Askerî fabrikalar umum evrak müdürü Bay Veysel, Akbaş — Ankara gümrüğü mntaka memuru Cevad.

— B —

Budak — D. D. Y. altıncı divizyon ustabaşısı İsmail, Barlas — Ankara verem dispanseri başhekimi Dr. Naci.

— Ç —

Çelik — Adliye Levazım Md. Bay Ziya, Çavaş — Maliye, takip teftiş tetkik memuru Bay Osman Nuri.

— E —

Erdal — Dahiliye Bakanlığı V. İ. Ş. 2. memuru Bay Rifat, İkinci — Eski Zağralı Bay Nusret, Erbev — Maliye Bakanlığı muhasebe Md. memurlarından Etem, Ergin — Halkevi sine-ma memuru Kenan Reşid, Ergin — U. Jandarma K. müşavir binbaşı Adnan Reşid, Erinç — Divanı Muhasebat 4 üncü daire reisi Fevzi,

— G —

Gümlüşbaş — Divanı Muhasebat murakı-bı Bay Sadı, Güven — Divanı Muhasebat murakı-bı Sakıb, Güven — Ev. V. Md. Muhasebe müdürü Hakkı, Genel — Belediye Bankası şeflerinden Kemal, Güngen — B. M. M. kanunlar kalemi Güncü Fehmi, Güvenç — Mülkiye müfettişi Orhan Sami, Gö-nenc — T. B. M. M. matbaası müdür-lüğü başmusahhibi Zekâi, Gökçe — Askerî depo müdürü binbaşı Hüseyin, Ankara maiyet memuru azmi, Göner — Ankara gümrük muayene memuru Atif, Güller — Türköfisi müşavirlerinden Melih, Günay — Riyaseticümhur köş-künde Kerim Güngören — Ankara İn-hisarlar Baş Md. Fikri Faik, Garan — Avusturya sefaretî tercümanı Tarık Murad, Güreli — Nafia şoseler ve me-banî dairesi muavini Ali Talib,

— İ —

İmrem — Ev. U. Md. İdare encümeni ve tevcih heyeti üyesi Şefik, İnan — Belediye bankası şeflerinden Ne-fi Salim, İmre — Göynüklü Mahmud.

olduğu zehabı hasil olmaktadır.

1 — Gençler Birliği kulübü bu cereyanı şiddetle red ve sporu bir ticaret metar olarak değil milli bir vazife bildiği için yayan bir kütledir.

2 — Bay Saffet Emin'in kulüpte ikinci reislik sıfatı olmadığı gibi idare ile bir münasebeti de yoktur.

Keyfiyetin muhterem gazetenizle bildirmenizi saygılarımla dilerim.

Kaân — Divanı Muhasebat murakı-bı Bay Asım, Kandaz — Evkaf U. İnşaat Md. Vehbi, Kayan — Evkaf U. Orman ve arazi müdürü Remzi, Kanad — Gazi terbiye enstitüsü muallimi Halil Fikret, Köken — Belediyeler Bankası hukuk işleri müdürü Asım, Kanak — T. B. M. M. matbaası başmusahhibi Muhlis, Karataş — Topçu kaymakamı mütekeid Bay Hamdi, Korucu — Ev. U. Md. memurlarından Süreyya, Kutluk — Maliye Bakanlığı muhasebe memurlarından Muhtar, Kayah — Hava yolları İstasyon memuru Haydar, Kaynak — Defterdarlık yoklama memuru Mahmud,

— O —

Orgun — Gazi terbiye enstitüsü tarih muallimi Bay Hüseyin Namık, Olcay — Belediyeler bankası şeflerinden Refik, Okman — Ev. U. Md. hukuk müşaviri Mu. İsmet, Otman — Maliye bakanlığı muhasebe memurlarından Nurettin.

— Ö —

Özden — Sümer Bank memurlarından Bay Faik, kardeşi hukuk talebesinden Hulûsi, tıp fakültesinden Hilmi ve babaları Ahmed.

Özku — Divanı Muhasebat evrak mahzenî Md. Mustafa, Öztürk — Nafia Bakanlığı Evrak Müdürü Nuri, Reşid, Hikmet, Remzi, İsmet, Necmettin, Nüzhet, Nebiye, Türkân.

Özel — Büyük Erkanharbiye 9 uncu Ş. binbaşı Ziya,

— S —

Sungur — Divanı muhasebat murakı-bı Bay Sadı, Sargut, — Divanı muhasebat yazıcısı Nimet, Sayın — M. M. V. Mahakim şubesinden Tefvik, Sakarya — T. B. M. M. matbaası başmusahhibi Hüseyin ve kardeşi kaymakam Hulûsi, Saygın — Ölen müddeumumilerden Muhterem oğlu Savcı, Sakarya — P. A. kumandan muavini Hay. H. Hulûsi.

ÜLKÜ

HALKEVLERİ MECMUASI

Birinci kanun sayısı çıkmıştır, Denizli Mebusu Bay Necib Ali'nin "Türk dili ve türk müziği,, Konya Mebusu Bay Muzaffer'in "Türk soyu ve Türk tarihi,, Bay Hasan Ali'nin "Dil inkılabımızın karakteri,, yazılırlarıyla Bay Ahmed Nesimi, Aydoslu Bay Sait, Bay Hüseyin Namık, Profesör Dr. Bay Fahreddin Kerim, Bay Zeki Mesud'un yazıları, Bay Ferid Celal'in hikâyesi vardır.

Köycülük bölümünde soy düzenine ve iskân işlerine geniş yer verilmiştir.

80 sayıfalık mecmua 25 kuruştur.

ümitsiz bir halde yalnız duydu.

Birkaç dakika sonra, çocuklar, çitden çıkarak döndüler. Arkalarından, tecessüslü ve tutuk, siyah mantolarının bir kenarını yüzlerine tutarak bir kaç adım da geliyordu. Astrid, birçok jestlerle ve sık sık El Abid köyünün adını tekrarlayarak, karşı kıryya geçmek istediğini kadımlara anlattı.

O zaman kadımlar, gülümsiyerek ve sevinç içinde, anladıklarını işaretlediler, suyun-kenarına inerek çığlıkları kısaca çağırılmalara karyıcıya seslendiler.

Karşı kıryda bir ihtiyar meydana çıktı; ağır ağır inib saltı çözdü.

Astrid'in yüreği hızla çarpıyordu.

Koca kayık hareket etti; suyun parlak camını binlerle parıltılı kırmızı yakut halinde kırıp parçalayarak ağır ağır yaklaşıyordu.

Kocaman sal durunca, Astrid, titriyerek, ona bindi, hemen hemen seyahatinin sonunda idi; bir kaç saniyeye kadar öbür kıryda olacaktı.

— Sonu var —

Ulus'un Romant: 4

Tefrika: 22

Benim Günahım

(MEA CULPA)

Yazan:
ANNIE VIVANTI

İtalyanca aslından türkçeye çeviren:
NÜSHET HAŞİM SINANOĞLU

İşte, işte sahu! ince direkleri kara birer çizgi gibi gökde şekillenişti.

Astrid, gene camı vurdu, şoföre durmasını işaretledi. Beriki itaat etti.

O zaman genç kız indi; şoföre yirmi kuruş verdi. Arab, bu kadar fazla cömerdlikten abdallaşmış, tekrar tekrar eğilerek, bir sıra gülümsemeler, bir sıra sevinç ifadeleri ile teşekkür ettiği, Astrid, ona geri dönmesini işaret etti; fakat öbürü, reddeden, protesto eden işaretlerle hızlı hızlı konuşmaya koyuldu. Kanalı ve yolu göstererek, ve başını sinirli sinirli sallıyarak anlatıyordu ki, genç kız daha ötelere götürmek veya geriye şehre getirmek istiyordu.

O ıssız yerde öyle yalnız bırakmak istemiyordu.

Astrid etrafına bakındı. Gerçek etraf ıssızdı. Lâkin kanal boyunca iki zayıf koyunla bir keçi güden çocuklar ona cesaret verdiler. Ötede, kanalmı öbür kıryısında bir kaç tozlu palmiyenin etrafında kerpiç kulübelerden bir düğüm gibi bir arab köyü seçiliyordu.

Genç kız şoföre katı bir eda ile geri dönmesini emretti; fakat öbürü parmakından indi, ve yolla suyu parmağı ile işaret ederek, anlaşılmaz sözler ve telâşlı jestlerle ona şaşkınlığını ifade etti. Şahane Shepheard's Hotel'de oturan nazik "sitt,, beyaz prenses, bu kanalmı yoksul kıryısında ne art-

İkinci İnkılap dersi

(Baş 1 inci sayftada)

İnsanlar, bu üç vasıf için ayaklanmışlardır. Demek ki ondan evvelki devirler çöberutu ve istismarı çok ileri götürmüşlerdi. Onun için insanlar her şeyden önce canlarının, mallarının, ırzlarının, gereflerinin masuniyet altında olmasını istiyorlardı. Büyük yığın halinde ve bu büyük maksad için ayaklanma bu tip inkılabın ilki ve mukaddimesidir. Bu ayaklanmaların verdiği neticeler hak olarak saydığımız can, mal, ırz vasıflarıyla bir takım faydalar kurtuluş neticeleri temin etti, ki bunlar bugün mevcudiyetimizden ayrılmaz vasıflar halini almıştır. Bunlardan konuşma dediğimiz kelimeler hürriyeti, yazma dediğimiz matbuat hürriyeti, yazışma dediğimiz muhabere hürriyeti, toplanma dediğimiz cemiyet ve toplanma hürriyeti, gezme dediğimiz seyahat hürriyeti, alış veriş dediğimiz ticaret ve kazanma serbestliğidir. Bütün bunlar büyük galeyanlı hareketler yapılarak kazanıldı. Zulum ve aristokrasi kartelleri yıkıldı. Bunun ilk tarihini bilirsiniz. İngiliz ihtilalinden başlar. Nihayet on altıncı asırda başlayan yazı ve fikir hareketi bunu kuvvetlendirdi, umumileştirdi. Bunun arkasından fransız ihtilali geldi. Bunun tesiri yeryüzünün bir çok sahalarına sırayet etti. Netice olarak, sarayların ve din müesseselerinin mukavemet derecelerine göre zamanla mukavayed olarak, muvaffak oldu. Bu hürriyet ihtilali yeryüzüne bir takım anlama ve yaşama neticeleri verdi. İlk heyecanlarla ve idealist insanların eyi netice almaları ile bu iş kazanılmış sanıldı. Idealist insanların bu mücadelesinden yani demokrasi denilen hürriyet ihtilalinin yerine göre bir az az, bir az çok emekle elde edilen semereleri sayesinde insanlık nefes alır bir hale kavuştu.

Yeni devrin demokrasisi, genişleme hareketi siyasası içinde zamanla, bir takım hastalıklar, arzular, çöküntüler doğurdu.

Bir defa bu hürriyet ihtilalinin verdiği neticeler arasında liberal, liberte ve liberalizmle ifade edilen ticaret serbestliği de vardır. Bilhassa bu ticaret serbestliği bakımından liberalizm saffet ve kudretini kaybetti. Liberalizm, insanların hürriyetini ifade eder bir manada olduğu halde bilhassa iktisadî sahada tam bir reaksiyon yaptı ve ticarete, sanayiye, kazanca ait olan kısmı o kadar taaffün etti ki bundan istifade etmek isteyenlerin serbest sanayi ve sermaye, ticaret ve sanayi vücudu getirecek iptidai madde unsurile ticaret ve sanayi maddesini alıp kullanması, ham maddelerin ve müstahliklerin hayatları aleyhine geniş istismarları bir kâr temin etti.

Bir taraftan hürriyeti almak, liberal bir hayat temin etmek için insanlar sınıf farkı gözetmeden çarpışır, müşterek kurtuluşu temin etmeğe çalışırken onun doğurduğu hürriyet neticesinde liberalizmin değişmesi beşeriyet için yeni bir ıstırah mevzuu oldu.

O halde liberal kelimesinin manası, bir insanın bulunduğu sınırlar içerisinde her bakımdan mesut olmasını isteyen saflar arasında serbest ticaretin yurdlaşlar tarafından suiistimal edilmesi bu fena neticeleri vermiştir.

Hürriyet inkılabının getirdiği neticelerden birisi de "parlamentarizm", dir. Halk inkılabında hür insanlar evvela toplanıp devletin gelir ve masraflar üzerinde ulusal murakabenin tesisini ana iş edindiler. Çünkü sarayın en büyük gahır vergiyi milleti tazyikle, mikdarla mukayyed olmayarak toplaması ve keyfine göre sarfedip devlet gelirini israf etmesi idi. Binaenaleyh hürriyet inkılabının başlıca neticelerinden birisi devlet geliri üzerinde ulusal murakabeyi tesis, vergi kanunlarını ve bütçeyi tanzim etmesidir. Bu ilk vaziyet, hürriyetin tatbiki esnasında türlü türlü ihtilaller, karışıklıklar meydana getirdi. Aynı nokta nazarı besliyenler siyasî fırkalar yaptılar. Muhtelif fırkalar meclisi teşkil etti. Bu da hürriyet inkılabının getirdiği tabii neticelerdendir. Bir çok fırkalardan mürekkep idareler çoğaldıkça politikayı kendine meslek edinmiş türdü insanlar belirlemeğe başladı ve parlamento devletlerin, milletlerin haklarını muayyen prensipler üzerinde ilerileye götürecekti yerde gayesiz çalışmalarla kısıtlanan yolları uzattı. İç devrikodular aldı yürüdü. Parlamentarizm, hattâ demokrasiyi böylelikle bir düşünceyi telakkî edici otoriter devletlere yol açtı.

Bunların neticesinde bugün dünyamız nasıl bir vaziyet için girdiğini görüyoruz. Sunuz. Parlamentarizmin bir çok fırkalı hayatı devir devir o hale geldi ki millet namına iş başına gelen çeşitli fırkalar bir ekseriyet vücudu getiremiyorlardı. Nihayet anlaşmalar, koalisyonlar yapıldı. Bu şekilde muayyen ve istikrarlı bir devlete imkân yoktu. Koalisyonlar bir ekseriyete dayanmıyor, inhial ediyorlardı. Bunlar, değil mecliste, başkanlar heyetinde bile anlaşamıyorlardı. Herkes kendi nokta nazarına göre yürüyor ve asıl maksad bozuluyordu. Maksudlara gidişte en ziyade sürat isteyen bir devirde siyasî ve idarî noksanlıklar doğuyor, her partinin mümessili olan başkan herhangi bir kanunun bir maddesinde kendi fırkasının nokta nazarını ileri sürüyor, öteki maddesinde de başka bir parti kendi nokta nazarını kabul ettirmeğe çalışıyor. Bu suretle de maksada gidis güçleşiyor.

İkinci ana ihtilal tipi olarak bugünkü konferansta göreceğimiz, sınıf inkılabı, sınıf ihtilali, sosyalizm cereyanı demokrasi içinde büyüdü ve beslendi ve tam bir reaksiyon doğurdu. Bu da hürriyet inkılabının üstünde durulacak bir ârızasıdır. Bütün bu çalışmaların heyeti umumiyesinden çıkacak netice, yurdlaşların hiç bir şartla mukayyed olmadan, bütün bu nokta nazarları yazıp söyleyebilmeleri ve herkesin istediği gibi yazıp çizip seyahat etmesi, kazanmasıdır.

Hürriyet inkılabı neticelerinin ileri fikirlerini boğan başka bir takım ihtilaller bilhassa göz önünde tutulacak bir mahiyeti haizdir.

Hürriyet inkılabı neticesinde bir türlü millileşemiyen siyasa gidisleri, profesyonel politikacılar elinde bulunduğu devirlerde buna hücum eden teşekküller bunlarla uyuştular. Din müesseseleri, hattâ saraylar, idealizmden uzaklaşmış olan fırkaların harimine girmeğe, onlarla uzlaşmağa çalıştılar. Pazarlıklara giriştiler, ve tabii bir şey almalarına mukabil bir şey vererek ana mefhumlardan her gün bir parça kaybettiler.

Saraylar, kiralıklar, hanedan, hürriyet inkılabını yıkp ortadan kaldırmak için frka liderleriyle anlaştılar. Bu alış veriş esnasında büyük idealistler gitmiş, adetleri gittikçe çoğalan fırkalar kalmış oldu.

Kilise odaları, papas toplantıları, saray mensublarının birleştikleri yerler, günlük politikaların toplantı yerleri oldu. Ve buna mukabil parlamentolarda kilisenin, sarayların menfaatleri mevzuu bahsedilmeğe başlandı. Kiliselerin günlük kokan havaları tesirlerini göstermeğe başladı. Bununla da kalmadı, arkadaşlar, papaslar, hanedan, asilzadeler millî meclislerde, parlamentolarda aza olarak yer almağa başladılar. Bugün dahi parlamentarizme sadık kalan yerlerde bu hal aynen mevcuttur. Hattâ büyük savaştan evvel tek bir papas, tek bir kont politika hayatının parlamento enstitüsünde yer almakla kalmıyor, ayrıca dinî kisse ile mevki alıyorlardı. Bugün içinde yaşadığımız ve "medenî hayat", diye ağız dolusu bahsettiğimiz Avrupa memleketlerinde isimleri katolik fırkası, protestan fırkası olan partiler mevcuttur.

Burada bir yurd dışı gezme me aid bir hatıramdan bahsedeyim: Büyük savaştan sonra yeni kurulan bir Avrupa devletinin merkezinde bir siyasal kurumun liderile görüştim. Siyasal fırkaların vaziyetleri ve kurumları hakkında sual sorarken şunu da sordum:

— Ulusal bir devlet olarak Avrupanın ortasında kurulduunuz. Millî dehanın büyük kuvvetiyle kurulmuş sizin gibi yepyeni, dipdiri bir devletin bünyesinde katolik fırkasının mevcudiyeti nedir?

Fırka reisi, böyle bir din fırkasının reisi değildi, başka bir fırkanın reisi idi. İsim ve yer mevzuubahs değildi. Bana verdiği cevapta:

— Bu sualinizin karşısında verilecek hiç bir cevabım yoktur. Bana düşen vazife ancak utanmaktır, dedi.

Eskileri atmış, yenilere girmiş, yeni ufuklara doğru giden insanların gönüllerinde, inkılâbı varlığının heyecanlı ruhlarında bid'at, hiç bir zaman yer almamıştır. Anacılı, mazi kokan mefhumlar ruhlarımıza girerse heyecanlı mevcudiyetimiz söner ve mahvolur. O-

nun için biz, geçmiş zaman unsurlarının inkılâb fikirlerinin içerisinde yer almalarına mukavemet göstermeli ve tedbir almamız. Bizdenolmayan tesirlere daha birinci adımdan itibaren göğüslerimizi ve kafalarımızı siper yapmak lazımdır.

Bizim inkılâbımızda bir pazarlık, hülûl, alışveriş hikâyesi anlatayım:

Hilâfet Türkiye'den koğulmuştu. Halife sınırlar dışına atılmıştı. O vakit din tesirinin devlet yaşayışında nüfuzunu devamlı kılmağa ve bunu yaşatmağa teşebbüs etmek isteyen bazı insanlar, Atatürk'e halife olmasını teklif ettiler. Bu teklifte samimi bir taraf yoktu. Onun başına Vahideddin'in kafasından artan, kokmuş hilâfet tacını giydirmek safca bir şey değildi. Fakat Atatürk kuvayi milliyenin tozu, toprağı içerisinde terleyip mis gibi Mustafa Kemal kokan kalpağını hilâfet tacına tercih etti.

Liberal inkılâpların getirdiği neticelerden bir başkasını da kısaca gördükten sonra fikirlerimize devam edeceğiz.

Geniş liberalizm zihniyeti, bildiğimiz gibi bir ana parola ile mevcudiyetini söylüyordu. — Karışma, diyordu, bırak yapınlar, bırak geçsinler. Devlet denilen mevcudiyet iktisad çalışmasında hiç kimseye engel olmasın, herkes çalışsın, kazansın!

Bu davada devletin iktisad çalışmasını tanzim edemeyişinden, himaye etmeyişinden istifade edip kendine fayda yontmak istiyorlardı. Fakat bu gidişin, bu anlayışın neticesini daha geniş manada alanlar, insanların daha hür olmasını istiyorlar, ferdiyetçi bir sınıf oluyorlardı. Bunlar bu ferdiyetçi anlayış, bu ferdiyetçi anlayış düşüncesinin bir ekstremitesidir ki anarşizm denilen terör mektebinin doğmasına sebep oldu. Bu da mukavemetlere maruz kaldı, fakat intişar etti. Anarşizm, en çok o zamanki Rusya'da nihilistler denilen bir teşekkülde en geniş hacmini bulmuş oldu. 1870 Alman — Fransız savaşı esnasında nihilistlerin en ziyade genişledikleri görüldü. Rusya'nın dağılık muhitinde inzibat ve intizam noksanlığından, kudretsizlikten istifade eden nihilistler anarşizmi teşkilâtlandırıdılar. Hattâ meşhur olan nihilizm ihtilalini yaptılar. Çarlar da bunlarla mücadele ettiler. Bu teşekkülleri kaldırdılar, kanunlar yaptılar, gazetelerini kapattılar. Bu fikrin insanlar arasında yer bulmamasına çalıştılar. Nihilizm, anarşizm, ferdiyetçilik de yalnız literatür kitaplarında kaldı. Bu anlayış biraz daha derinleştirilmek için hürriyet ihtilalinin kendine hedef aldığı saray ve din müesseselerinin neticede az çok itibah duymuş olduklarını söyleyebiliriz. Bunlar karşılığında kendilerini murakabe eder bir kuvvet görmedikleri zaman zulüm, işkence için çalıştılar. Fakat insanlık yığın halinde kendi haklarını almağa kalkınca, kendi varlığını anlayan bu yığın karşısında kendi mevcudiyetleri için hattı hareketlerini düzelttiler ve kısmen eyi yola girdiler.

Bugün kiralıklık olarak dünyada bir bakaya mevcut ise bu, kendilerini hazmettirebilmek ve varlıklarını meşru gösterecek şekilde alınmış tedbirlerin muhassalasıdır. Esasen kiralıklar, bir beşer yığını içerisinde herkesten üstün olduklarını iddia ederler. Bu kiral âdetinin hâlâ devam etmesi feodalite'nin devamından başka bir şey değildir.

Bugün kiralığın mevcudiyetine iki sebep gösteriliyor: Kiralıklık, bağlayıcı, millî birliği koruyucu bir sebeptir, deniliyor. Bu yanlışır. Kiralıklık olmayan yerlerde millî birlik pekâlâ oluyor.

İkinci sebep olarak hiç bir zararı olmadığı gösteriliyor. Abes olan bir şeyin zararsız olduğu için ipkısını akli selim kavriyemez. (Bay Recep burada bir rejimi beğenip beğenmemek meselesinin mevzuu bahis olmadığını ancak ders icabı ilmi bir tahlil yapıldığını kaydetti)

Dünyanın her köşesinde er geç ve muhakkak istikbal cumhuriyetidir. Şimdi anlattığımız dünya inkılâbı çeşitlerinin birinci ana tipi olarak bahsettiğimiz hürriyet inkılâbının anlamaları karşısında bizim telakkilerimizin ne olduğunu, onun fayda veya zarar veren taraflarını ve bizim rejimin tutum ve anlamını hulasa etmek isterim.

Bir defa hürriyet inkılâbının, aris-

tokrasi karteli diye sayılan insanların, bütün insan yığınlarını kendi menfaatleri için istismar edici tesirlerini bertaraf etmek yolunda en zararı tarafı, onu orijinal olarak yapıp tatbik etmek, ve onu kendi bünyesine uygun olmaktan ziyade hazır elbise gibi kendisine çekip almasıdır.

Beşeriyet bunun çok zararını görmüştür. Bunu tatbik etmek hevesi hemen hemen her yerde buna benzer neticeler vermiştir. Fransız ihtilalini tatbik etmek hevesi birçok memleketlerde ün aldı ve tatbik edilmeğe başlandı. Tatbik esnasında inkılâbın doğduğu memleketlerde, yani İngiltere'ye yarım saatlik mesafede olan Fransa'da, ulusun kan farkı, anlamları, kültürü, iklim farkı göz önünde bulundurulmadı ve birbirine tam benziyen noktaları olmakla beraber birbirine hiç benzemiyen neticeler oldu. Fransa'nın şiddetli inkılâbı İngiltere'den ilham almış olmasına rağmen, dünya için bir ışık oldu. Bütün dünyanın ihtilal gözünü açtı, zulümden bıkan insanlarda kurtuluş hevesini uyandırdı. Fakat bu kope ediliş birçok fena neticeler verdi. Meselâ bunlardan birisi de Fransa'nın komşusu, büyük bir devlet olan Almanya'da parlamentarizmin tatbiki neticesi olarak, büyük yeryüzü savaşının devamı esnasında Almanya'nın geçirdiği siyasal buhrandır. O Almanya ki ikinci Vilhelm'in idaresinde idi. Prusya disiplini mektepleri kışla yapmıştı. Bu sıkı disipline rağmen parlamentonun tavanları birçok sınırları, grafların, kontların, sosyalist fırkalarının faaliyeti içinde sarsılıp duruyordu. "Semalar gökşe ohlan süvarilerimin mızrakları onu tutacaktır", diyen imparator o zamanki başvekilin idare eksikliğinden dolayı parlamentodan çok şikâyet ediyordu. Betman Holveg de bunlara çare bulamamaktan muztarıptı. Ekmek yerine başka maddeler icad eden Almanya bu parlamentarizme çare bulamıyordu. Memleketi düşman propagandaları sulh davaları memleketin zafer isteğini bozuyordu. Bilhassa sosyalistler harbim aleyhine fikir telkinleri yapıyorlardı. Casusların propagandaları Almanya'yı altüst ediyordu.

Öte tarafta hürriyet için en büyük fedakârlığı yapan Fransada Klemanso, bu hür insanlar memleketinde parlamentoda bir intizam tesisine muvaffak oldu. Bunu, Klemanso ile Betman Holveg arasındaki farka atfedebiliriz. Herhalde başkalarının tesirinin kıymeti büyüktür. Fakat Fransa kendi rejimini, kendini muvaffak edici bir tarzda kullanabiliyordu. Almanya kendine uymayan bir rejimi aldığı için bunalıp duruyordu. Nihayet alman ordusu bozuldu. İskajerak'da kazanan alman donanması, zafere inanma havasının bozulmasından ikinci huruc hareketi yaptı, bahriyeliler isyan etti. O donanma ki; Skapa Flov'da almanlar musluklarını açıp kendi ellerile batırmağa mecbur olmuşlardı. Mevzuumuzun dışında olan bu noktaları daha iyi anlamak için prens Bülov'un hatıralarını okumak faydalı olur.

Bizim 93 meşrutiyetinin kanunu esaslı, fransız ihtilalinin hukuku beşer beyannamesindeki insan haklarına, hürriyetlerine aid maddeleri padişahın şahsî düşüncesini bozacak taraflarını çıkarak aldı. Bundan da bir takım ahenksiz ve karışık maddeler çıktı. Bunun neticesinde 31 mart hadisesi oldu. O zaman ki şuuruz neşriyat ve kötü propaganda, imparatorluğun bünyesiyle hiç bir alakası olmayan bir başka muhitin kanunlarının tatbikinden doğmuştu. Hürriyetten istifade eden papaslar nasıl kendilerine propaganda yaptılarsa, sınıf ihtilali nasıl beslendiyse, bizim meşrutiyet kanunesininin verdiği hürriyet havası içinde bütün bunlar unsurlar kendilerini büyütüp beslettiler.

Derviş Vahdeti gibi bir meczub (Volkan) gazetesini çıkarıyordu ve "İttihadı Muhammedî fırkasını teşkil ediyordu. O günden bugüne kadar yirmi altı sene geçti. Bu zaman zarfında hiç bir sürat anlamına sığmayan tarzda ilerlediğimiz halde bugün Derviş Vahdeti'nin (Volkan) gazetesini çıkarmasına müsaade etmek ne olur? Fakat buna kanunlarla çare bulunmak istendiği zaman "hürriyet dokunuyorsunuz!", diye bağırıyorlardı. Bunun tesiriyle osmanlı meclisi mebusan azasından bir rum mebus: "Benim dışım ne kadar osmanlı ise için o kadar

C. H. F. kongreleri

Doğanbey ve Yeğenbey ocakları toplandı

C. H. F. Misakı Milli nahiyesi Doğanbey ocağı evvelki akşam nahiyeye evinde yıllık toplantısını yapmıştır. Kamunun dileğine nahiyeye idare heyeti başkanını avukat Bay Hayrullah başkanlığa seçmiştir. Ocak başkanı Bay Bilal Sabri, yıllık raporu okumuş ve kamuca onaylamıştır. Bundan sonra dilek üzerinde konuşmalar yapılmış ve seçime başlanmıştır. Üyeliklere Bay Bilal Sabri, Doktor Abdullah Rasim, İsmail Hakkı, Namık Edib Ambarcı. Nahiyeye kongresi mümessilliklerine de Bay Bilal Sabri ile Bay Salâhattin seçilmişlerdir.

Nahiyenin Yeğenbey ocağı da dün akşam toplanmıştır. Toplantıda Gümüşhane sayılabı Bay Hasan Fehmi ile Tokat Sayılabı Bay Hüseyin Hüsnü de bulunmuşlardır. Kongre başkanlığına Bay Hasan Fehmi (Gümüşhane)nin özür dilemesi üzerine nahiyeye başkan Bay Hayrullah Seçildi.

Kongre raporu onayladıktan sonra dilekler üzerinde konuşmalar yapılmış, seçime geçerek Doktor Bay Celal Abdi, diğ hekim Bay Muhiiddin, Bay Abdin, Bay Sakip, avukat Bay Hilmi Raşid'i üyeliklere seçmiştir. Mümessilliklere avukat Bay Hilmi Raşid, Bay Muhiiddin seçilmişlerdir.

hıristiyandır., diyor ve osmanlı meclisi buna hürriyet namına susuyordu. Meclis, bu zaruretler içinde bunalmıştı. Nihayet kanunsuzluk aczinde kalan hükümet tabanca bile kullandı; insan vuruşına başladı. Bir taraftan Derviş Vahdeti'nin bu hareketine müsaade ederken, öte taraftan bir gazetecinin matbuat hürriyetinden istifade ederek yazdığı şeyleri menedemediği için onu tabanca ile köprü üstünde vurdurdu. Halbuki ne ona, ne buna mahal vardı. Halk külesinin ebedî şeref ve hakkı için kendinde bulunan şartlara uygun hürriyet lazımdır. Fakat bu meseleyi tatbik ediş yolunda bu şartlara uymadığımız için meşrutiyet içinden çıkılmaz bir keşmekeş oldu.

Nihayet harbi umumî imdada yetişti. Bir savaş bir kurtuluş vasıtası gibi telakki edilemez. Fakat meşrutiyet devrinin imparatorluğu o kadar muztar ve fransız hukuku beşer beyannamesiyle hakikatın tezadı karşısında o kadar aciz kalmıştı ki devleti kurtarmak için harbi bir vasıta telakki etti. Bizim bakımımızdan türk inkılabı, sınıf inkılabları ve hürriyet inkılabları tarihi içinde daha çok halk inkılabı tipine yakındır. Fakat biz tahakkuk devresi esnasında bize uzak-tan, yakından düşman olabilecek müesseseleri bırakmadık. Hülûle meydan vermedik ve yıktık. Sarayı yıktık, dinin devlete olan tesirini, en keskin ve radikal bir tedbir ve formülle kaldırdık. Nihayet bu iki unsurun millî gidis telakki süratini bozucu tesirlerini böylece aradan çıkardık.

İktisadî liberalizmin bizim memlekette tahribat yapmayacağı formülleri kabul ettik. Parlamentarizmin bu çarpışmada muhtelif fırkaların her biri bir tarafta çeken tatbikatından Türkiye'ye has olan hususiyeti ve birlik çalışmaları tarzındaki mesai ile yeni devleti bu kötlü şekilden uzak bıraktık. Binaenaleyh bizim inkılâbımız hiç bir bakımdan kopya değildir; orijinaldir. Her türlü hürriyetler vardır. Bizim memleketinde hiç bir yurddaş istediği gibi çalışmaktan hiç bir suretle menedilemez. Sermaye normal olmak, yani istismarcı olmamak şartile çalışabilir.

Matbuat, gezme, yazma, yazışma, mülkiyet bütün bu masuniyetlerin hepsi vardır. Bütün bunlara rağmen yaşadığımız devrin mecbur kıldığı vaziyet içinde dikkatliyiz ve gözlerimiz açıktır. Memleket, ulusal birlik dediğimiz sıcak havanın her gün biraz daha sıcaklaşan buharı içerisinde istikbale doğru bakıyor. Bütün bu ana inkılâb ve istiklalın katî himayesi altında vatandaşlar mesud sayılabilirler.

TÜRKİYE ZİRAAT BANKASI

PARA BIRIKTİREN RAHAT EDER

SERVETİ FÜNUN

43 senedir durmadan neşir vaziyesini yapmakta olan bu haftalık resimli gazetenin Ankara'da satış yeri A K B A kütüphanesidir. Senelik abone 10 lira. Behar savısı 20 kuruş.

KREM

balsamin
kanzuk

Yegâne ciddi güzellik kremidir. Teninizin daimî tazeliğini yalnız KREM BALSAMIN ile korursunuz.

Dr. Cims'in nasır ilâci
KORRİSİD

En eski nasırları bile pek kısa bir zamanda tamamile kökten çıkarır.

Merkez deposu: Kanzuk eczahanesi
Yeni Eczane'de bulunur.

Kumbara bütün bir istikbaldir.

Türkiye İş Bankası

Tokat Valiliğinden:

Tokat vilayetinin Zile, Erbaa, Niksar, Reşadiye kazaları merkezinde inşası tekrâr eden (19646) lira (23) kuruşar bedeli keşifli dört mektebin inşaatı kapalı zarf usulüyle münakasaya konularak 13. 12. 934 tarihine müsadif perşembe günü saat on beşte ihalei katıyesi icra kılınacağından talip olanların şartnamesiyle evrakı keşifmesini görmek üzere Tokat vilayetine müracaatları ve bu bap-taki kanun dairesinde vuku bulacak teklifnamelerini o gün Tokat vilayeti encümeni daimî riyasetine irsali ve tevdi eylemeleri ilan olunur. (8076) 8—5426

Y. Z. E. Rektörlüğünden:

Ankara Y. Z. E. Binaları içinde yaptırılacak bakkaliye dükkânının bir sene müddetle kirası arttırmaya konulduğundan taliplerin tafsilât almak için daire müdürlüğünden ve 11. 12. 934 tarihine müsadif salı günü saat 10 da idare ve ihale komisyonuna müracaatları. (3596) 8—5509

Nafia Vekâletinden:

Muhtelif ebatta 7 parçadan ibaret 151,81 metre mu-rabbar muhammen bedeli 1970 lira olan oda halısı pazarlıkta satın alınacaktır.

Pazarlık 8. 12. 1934 tarihine müsadif cumartesi günü saat 10 da Vekâlet malzeme müdürlüğünde yapılacaktır.

Taliplerin Ticaret Odası vesiykası ve 147 lira 75 kurşuk muvakkat teminatlarının malsandığına yatırıldığına dair olan makbuz veya muamelesine uygun banka kefalet mektubu ile (çek kabul edilmez) birlikte aynı gün ve saatta komisyonunda bulunmaları lazımdır.

Bu husustaki şartnameler Ankara'da Vekâlet malzeme müdürlüğünden parasız alınabilir. (3550) 8—5482

Ankara Mektepler Satın

Alma Komisyonundan:

Ankara Erkek lisesi ayniyat ambarlarında bulunan hurda eşya ve enkaz açık arttırma ile satılacağından istekliler 5. 12. 934 çarşamba günü saat 15 te Erkek lisesindeki komisyonunda hazır bulunmaları ilân olunur. (3597) 8—5508

Ankara Millî Emlâk

Müdürlüğünden:

Cinsi	Miktarı	Muhammen kıymeti	İzahat
		Lira K.	

Kapalı 933 modeli 1 Adet 1000 06 Nakten peşinen Fort otomobili

Yukarıda yazılı otomobilin ihalesi 15-12-934 cumartesi günü saat 15 te icra edilmek üzere müzayedeye konulmuştur. Taliplerin müracaatları. (3554) 8—5439

HAVACILIK VE SPOR

Mecmuasının 132 inci sayısı çıktı

Fethiye Belediyesinden:

Fethiye Belediyesine (75) lira aylık ücretle bir fen memuru alınacaktır. Talip olanların evrakı müspiteleri ve yahut suretleriyle Fethiye Belediyesine müracaatları. 8—5425

Nafia Vekâletinden:

Muhtelif ebatta 10 parçadan ibaret 182,60 metre mu-rabbar muhammen bedeli 2370 lira olan yol halısı pazarlıkta satın alınacaktır.

Pazarlık 8. 12. 934 tarihine müsadif cumartesi günü saat 11 de Vekâlet malzeme müdürlüğünde yapılacaktır.

Taliplerin Ticaret Odası vesiykası ve 177 lira 75 kurşuk muvakkat teminatlarının malsandığına yatırıldığına dair olan makbuz veya nümunesine uygun banka kefalet mektubu ile (çek kabul edilmez) birlikte aynı gün ve saatta komisyonunda bulunmaları lazımdır.

Talipler bu husustaki şartnameleri parasız olarak Ankara'da Vekâlet malzeme müdürlüğünden alabilirler. (3546) 8—5483

Ankara Nümune Hastahanesi

Baştabipliğinden:

Hastanede mevcut 100 kaleme yakın müstamel büfe şeklinde dolap bakır takımları ve sair hurda eşya ve vefat eden cenazelerin varisleri tarafından şimdiye kadar alınmayan köhne melbusatı aleni müzayedeye suretiyle kırsal halinde hastane bahçesinde satılacağından talip olanların 15 K. evel 934 cumartesi günü saat 14 te hastahaneye müracaatları ilan olunur. (3528) 8—5453

GÖNÜLLER BİRLEŞİNCE

NORMA SHEARER

1935
YILBAŞI
SİZİNGÖSÜ
07905
Para, saadetin anahtarıdır. Mesut olmak için zengin olmak şarttır. Zengin olmak için de bir pi-yango bileti almak lâzımdır.

Askerî fabrikalar Sigorta Sandığı Riyasetinden:

Askerî fabrikalar sigorta sandığı için alınacağı ilan edilen 345 kalem ecza ve malzeme tıbbiye 343 kalem olarak tadil edilmiş ve tekliflerin iytası 16-1. kânun 934 tarih ve pazar gününe talik edilmiş olmakla taliplerin kapalı zarf usulüyle yapacakları teklifleri dipozito akçeleriyle beraber saat 15 te sigorta sandığında müteşekkil komisyonuna vermeleri ilan olunur. (3547) 8—5431

Konferans

Nafia Bakanlığında:

Nafia Bakanlığının Demiryollar İnşaat Fen heyeti mütehasıslardan Dr. F. Kann 9 birinci kânun pazar günü saat 16 da Halkevi salonunda çelik iskeleti yapılara dair bir konferans verecek ve bu mevzula alâkadar projeksiyonlar gösterilecektir.

Alâkası olanların gelmeleri rica olunur. (3620) 8—5544

Jandarma Umum Kumandanlığı Ankara Satın Alma Komisyonundan:

En iyi cinsinden olmak şartıyla satın alınacak olan (23) kalem telefon malzemesi pazarlığı 10-12-1934 pazartesi günü saat (11) de açılacaktır. İstekliler şartnamesini cins ve adedini görmek üzere her gün İstanbul'da Jandarma muayene heyetine ve Ankara'da komisyonumuza ve satın alma için de pazarlık gün ve saatinde ilk teminat makbuzu veya banka mektubu ile komisyonumuza gelmeleri. (3574) 8—5539

Askerî Fabrikalar Umum Müdürlüğü

Satın Alma Komisyonu ilânları

12 Kalem çelik halat	20/I. Kân/934
41 Kalem elektrik malzemesi	20/I. Kân/934
13371 Kilo muhtelif numarada petrol	22/L. Kân/934
6700 " " " " " " " "	22/I. Kân/934
Fişek fabrikası tav ocağı duvarlarının kârgire tahvili.	23/I. Kân/934
Fişek fabrikası 1 numaralı tav ocağı binasının inşası.	23/I. Kân/934
Doğrultma tezgâh bıçakları ve muhtelif makaslar	6/Şubat/935
1 Adet pres tezgâha kalıp hamili (yuvarlak delikli)	
1 Adet " " " " " " " "	(Bezyî delikli)
	6/Şubat/935

Yukarıdaki malzemeler hizalarındaki tarihlerde ayrı ayrı pazarlıkla satın alınacaktır. Taliplerin şartnamesini görmek için her gün 13,30 dan 15,30 za kadar pazarlığa iştirak edeceklerin de muayyen günde teminat ile müracaatları. (3602) 8—5540

9 KALEM ELEKTRİK MALZEMESİ

Aleni münakasa ile alınacağı ilan edilen 9 kalem elektrik malzemesi 29 2. Kân. 935 tarihinde kapalı zarfla münakasası yapılacaktır. Taliplerin ona göre tekliflerini vakti muayyeninden evel komisyonuna iytâ etmeleri (3537) 8—5428

KİLO	
3000 EKMEK	
2000 PIRASA	
2000 LAHNA	
4000 PATATES	
2000 İSPANAK	

2000 SOĞAN	
7000 ET	
30000 ODUN	
13000 ARPA	
7000 SAMAN	

Kırıkkalede muhafız ef-radı ve hayvanatın işleleri için balâda yazılı erzak ve yem aleni münakasa suretiyle ihalesi 19 1. Kân. 934 tarihinde yapılacaktır. Taliplerin şartnamelerini görmek ve münakasaya iştirak etmek üzere Kırıkkale grup müdürlüğünde satın alma komisyonuna müracaatları. (3538) 8—5429

Öz Almanca

Halis bir alman kadını (Muallim) çok ucuz ve çok istifadeli dersler garanti ile veriyor.

Müracaat Posta kutu 173
8-5506

Satılık bina

Ankarada istasyon karşısında evelce Muhafız Tabur kumandanlığının bulunduğu bina satılıktır. Taliplerin İstanbulda yeni postane arkasında Hanmeli sokagında İstanbul hanında J. V. Vitoll ve Kampani Limited şirketine müracaat etmeleri veya yazmaları rica olunur.

8-5381

Satılık ev

Baklacı M. zafer caddesi Mes-cid S. 20 No. ev satılıktır. İstekliler zafer caddesinde küçük ci-han kıraathanesi sahibine müracaat.

Kiralık daire

Kooperatif arkasında Ali Nazmi Bey apartmanında dört oda, banyo, kalorifer ve bütün konforu haiz 12 numaralı daire devren kiralıktır. İstiyenlerin apartman kâtibine müracaatları.

Kiralık oda

Çocuk Sarayı caddesinde elverişli bir oda kiralıktır. İstiyenlerin Türk Maarif Cemiyeti merkez müdürü Hüseyin Akkoyun'a baş vurmaları. Telefon: 2182

8-5513

Ankara Levazım âmirliği satın alma komisyonu ilanları**İLAN**

Otuz sekiz bin kilo kuru sovan münakasası aleniye usulü ile ihalesi 6 kânunue-vel 934 perşembe günü saat on birdedir. Şartnamesini görmek üzere her gün ve münakasaya iştirak için de vaktında teminatlarıyla beraber Ankara Levazım Amirliği satılma komisyonuna gelmeleri. (3403)

8-5211

Tüccarlara

Ticaretin muhtelif şubelerinde senelerce çalıştım. Ticarî her nevi tesisat, teşkilat, ıslahat, mübayaat ve idareyi yapar istenilen teminatı da veririm.

Ankara posta kutu 131 iş adresinden isteyiniz.
8-5407

ANKARA 3 ÜNCÜ SULH HUKUK MAHKEMESİNDEN:

Ankara'nın inkılâp mahallesi ahalisinden iken vefat eden Tan-çın oğlu Hafız Mehmet'in borçlu ve alacaklıları ile varislerinin bir ay zarfından Ankara 3 üncü sulh hukuk mahkemesine müracaatla alacaklarını kayıt ettirme-ri bu müddet geçtikten sonra ne şahsen ve ne de terekeye izafeten terâhip edemeyecekleri ve mahkemeye verecekleri evrak ve vesâik mu-kabilind. makbuz isteyebilecekleri ilân olunur.

8-5534

Milli Müdafaa Vekâleti satın alma komisyonu ilanları.**İLAN**

Trabzon kıtaatı için kapalı zarfla eksiltmeğe konulan 11.000 kilo sade yağa verilen fiat pahalı görüldüğünden 21.11.934 tarihinden itibaren bir ay müddetle pazarlıkla alınacaktır. İsteklilerin 870 liralık teminatlarıyla Trabzon Sa. Al. Ko. nuna uğramaları. (3520)

8-5415

İLAN

Yozgattaki kıtaat için 50 ton Linyit kömürü eksiltmeğe konulmuştur. İhalesi 11-12-934 salı günü saat 14 tedir. İsteklilerin belli gün ve saatinde Yozgat'taki komisyonuna uğramaları. (3496)

8-5361

İLAN

2500 adet eyer takımının kapalı zarfına istekli çıkmadığından pazarlığa dökülmüştür. İhalesi: 9-xu-934 pazar günü saat on birdedir. İsteklilerin evsaf ve şartnamesini görmek üzere her gün ve pazarlığa gireceklerin de pey akçelerini vaktinde M. M. V. satılma komisyonuna baş vurmaları. (3592)

8-5499

İLAN

Lüleburgaz'ın 274, Kırklarelinin 308 ton unlarının ihaleleri 12-12-1934 çarşamba gününe bırakılmıştır. İsteklilerin belli günde Lüleburgaz'daki Sa. Al. Ko.nuna uğramaları. (3604)

8-5541

İLAN

Üç baş binek dört baş nakliye koşum hayvanı pazarlıkla satın alınacaktır. Satılık hayvanı olanlar 6-12-1934 tarihinden 20-12-1934 tarihine kadar hayvanlarıyla birlikte M. M. V. Satın alma komisyonuna uğramaları. (3605)

8-5542

Tophanede İstanbul Levazım Amirliği Satın Alma Komisyonu İlanları.**İLAN**

Levazım Amirliğine bağlı kıtaat için 350 ton Un kapalı bürüm yoluyla 27-12-934 perşembe günü saat 15 te alınacaktır. Bağlantısı ve örneği görmek isteyenlerin her gün, eksiltmeye gireceklerin belli saatten bir saat-evel teminatlarıyla tekliflerini Tophanede satılma komisyonuna gelmeleri.

(656) (8236) 8-5547

İLAN

Levazım Amirliğine bağlı kıtaat için 35 ton Beyaz peynire kapalı bürüm yoluyla 27-12-934 perşembe günü saat 15,30 da alınacaktır. Bağlantısını görmek isteyenlerin her gün, eksiltmeye gireceklerin belli saatten bir saat evel tekliflerini Tophanede Satılma komisyonuna gelmeleri.

(655) (8238) 8-5546

İmtiyaz sahibi ve Başmuharriri Falih Rifka ATAY. Umumi neşriyatı idare eden Yazı işleri müdürü Nasuhi BAYDAR.

Çankırı caddesi civarında Ulus matbaasında basılmıştır.

FRANSIZCA İNGİLİZCE

ve

ALMANCA lisanları**YALNIZ****B****E****R****L****I****T****Z****MEKTEBİNDE****SERİ ve İYİ****BİR ŞEKİLDE ÖĞRENMELİSİNİZ**

Ankara — kooperatif arkasında Ali Nazmi Bey apartmanı. İstanbul — 373 İstiklal caddesi. 8-4869

İLAN

Azmi Millî sahipleri Bay Talat, Hüseyin soyadı olarak Ortaç adını almışlardır.

Bundan böyle mağazalarının adı da

Talat Hüseyin Ortaç olacaktır.

8-5543

ANKARA ASLİYE BİRİNCİ HUKUK MAHKEMESİNDEN:

Davacı Ankara'da Kurtuluş mahallesinde çıkmaz sokakta 18 numaralı evde mukim Ahmet oğlu Dede tarafından kayın pederi Kurtuluş mahallesinden Hacı Hüseyin oğullarından İsmail oğlu Ali aleyhine açmış olduğu gâiblik davasının icra kılman tahkikatında. Ali'nin umumî harpta askere alınarak avdet etmediği gibi 331 seensindenberi hayat ve mematın dan da bir haber alınmadığı beyan edilmekte olduğundan mumaileyhin hayat ve mematından malûmatı olanların mahkemeyi haberdar etmeleri lüzumu ikinci defa ilân olunur. 8-5537

ZAYI

130 - 131 numaralı plâkaları zayı ettim, yenisini alacağımdan eskisinin hükmü yoktur.

Sanayi caddesi ekmek fabrikasında Sadettin.

8-5525

Dikkat

1 — BİNA İŞLERİ PROJESİ VE BETON ARME HESAPLARI YAPILIR.

2 — RİYAZİYE, FİZİK DERSLERİ DİKKATLE GÖSTERİLİR. RİYAZİYE TATBİKATI YAPTIRILIR.

Hakimiyeti Milliye gazetesi Mühendisi (R. M. F) rumuzuna yazılması.

Cereyanın yüksek kıymetli ışığa tahvili

İçi gaz dolu OSRAM ampullerile mümkündür. Bu ampuller her kullananın parasının tam mukabilini verir.

Zayıf ışıklı ampulleri reddediniz ve daima ak ışık veren, içi gaz dolu OSRAM ampullerini istiyiniz.

Sabık mutasarrıfın ismi	Mahallesi	Sokağı	No.	Muhammen bedel Lira Ku.
Reşit bey	Yeğen B.	Müfti	77	600 00
" "	" "	" "	1	800 00
Zehra H.	" "	" "	1	700 00
Seyit Ef.	Leblebici	" "	3	800 00
Lütfiye H.	Yenice	Namazgâh	4	500 00

İmar Müdürlüğünden

Yukarda cins ve evsafı irae edilen hanelerin enkazı 10. K. evel 934 pazartesi günü saat on beşte bilmüzayede satılacağından taliplerin İmar Müdürlüğündeki komisyonuna müracaatları. (3613) 8-5545

Ankara Defterdarlığından: Askerî

Liva numarası An ila.	numaraya kadar	3/12/934	Pazartesi
1 500	" "	4/12/934	Salı
501 1000	" "	5/12/934	Çarşamba
1001 1500	" "	6/12/934	Perşembe
1501	" "		

Mülki

1 500	8/12/934	Cumartesi
501 1000	9/12/934	Pazar

Yoklama muamelesini teminat dairesinde yaptırmış nüfus hüviyet cüzdanını yeni harflere tebdil ettirmiş olan askerî ve mülki tekaüt ve yetim maaşları yukarda yazılı günlerde verilecektir. Maaş sahiplerinin veya resmî vekillerinin mutlak surette muayyen günlerde müracaat etmeleri lüzumu ilân olunur. (3595) 8-5512

Türk Maarif Cemiyetinin BÜYÜK EŞYA PİYANGOSU

Çekiş tarihi 14/12/1934 - bir bilet 1 lira

İkramiye kıymeti 23.000 liradır

1 - adet	3000 liralık	10 - adet	100 liralık
1 - adet	2000 "	220 - "	50 "
1 - "	1000 "	50 - "	20 "
2 - "	750 "	100 - "	10 "
2 - "	500 "	1000 - "	5 "
4 - 5 "	200 "	4700 - "	1 "

Biletler her yerde satılmaktadır. (2415) 8-3848

Musiki Muallim Mektebi**Müdürlüğünden:**

Mektebimizin kız ve erkek talebeleri için nümunesi-ne tevfiik yapılacak 122 kat elbisenin münakasası 13 kânunuevel 934 perşembe günü yapılacaktır. Talip olanların şeraiti anlamak üzere mektebe ve ihale günü mektepler muhasebeciliğine müracaatları ilân olunur. (3410) 8-5274

Devlet Demiryolları Umum Müdürlüğü satın alma komisyonu ilanları**İLAN**

40.000 ton Ereğli kömürünün Derince, Mersin, İzmir ve Haydarpaşa limanlarına nakliyesinin pazarlığı 6-12-934 perşembe günü saat 10,30 da Haydarpaşa işleme müfettişliği binasında yapılacaktır. Fazla tafsilât Ankara'da malzeme dairesinde ve Haydarpaşa mağazasında mevcut şart-namelerde yazılıdır. (3594) 8-5510

Kiralık oda

Devren kiralık iki odalı apartman katı 2194 telefon numarasına sorulması. 8-5524

SİNEMALAR**YENİ****BU GECE**

Georges Ohnet'in eserinden muktebes DEMİRHANE MÜDÜRÜ Gaby Morlay — Henry Rolland Ayrıca: Dünya havadisleri. Gece için numaralı biletler gündüz den satılmaktadır.

KULÜP**Bugün, bu gece**

Muhteşem tarihi film: BÜYÜK KATERİNA Aşk, kin, entrika, ihtiras... ELİSABETH BERGNER — DOUGLAS FAIRBANKS (Küçük) Ayrıca: Dünya havadisleri.